

JÖNKÖPING UNIVERSITY

*School of Education and
Communication*

Kön, auktoritet och domarrollen i sportjournalistiken

En kvalitativ framinganalys av hur kvinnliga fotbollsdomare framställs i svensk
media 2020 - 2025

KURS: *Uppsats i Medie- och kommunikationsvetenskap, 15 hp*

PROGRAM: *Medie- och kommunikationsvetenskapliga programmet*

FÖRFATTARE: *Li Corlin, Sara Rimfält*

TERMIN: *HT25*

Abstract

This study examines how female football referees are represented in Swedish sports journalism between 2020 and 2025. Despite growing research on gender and media, the representation of referees, particularly women, remains understudied. Using a qualitative framing analysis of thirteen news and opinion articles from national and regional media outlets, the study investigates how gendered roles, dramaturgical positions, and linguistic strategies shape media portrayals of referees. Drawing on representation theory, Goffman's dramaturgical perspective, and framing theory, the analysis reveals clear asymmetries in how male and female referees are depicted. Female referees are frequently framed as pioneers, symbols of progress, or emotionally exposed actors, with emphasis placed on their gender and the challenges they face in a male-dominated field. Male referees, by contrast, are presented as the neutral norm, with focus placed on technical competence rather than identity. These findings show that sports journalism continues to reproduce gendered norms that both highlight and constrain women's legitimacy in authoritative sporting roles. The study contributes to research on gender and media by illuminating how journalistic narratives shape understandings of authority, professionalism, and gender within football. It also underscores the importance of critical media awareness in efforts toward greater equality in sport.

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Problemformulering och syfte	6
1.3 Frågeställningar.....	6
2. Tidigare forskning	7
2.1 Media och sport.....	7
2.2 Kön och sport inom media	8
2.3 Kvinnliga domare inom fotboll.....	10
2.4 Forskningslucka och studiens relevans	11
3. Teorier och begrepp	13
3.1 Representationsteorin.....	13
3.2 Dramaturgiska perspektivet.....	14
3.3 Framingteorin	15
3.4 Motivering av val	16
4. Metod och material	18
4.1 Val av metod.....	18
4.2 Frames	19
4.2.1 Pionjärframe/genombrottsframe.....	19
4.2.2 Normativ frame	19
4.2.3 Utsatthetsframe	19
4.2.4 Heroisk frame	20
4.2.5 Strukturell frame	20
4.2.6 Nyhetsformatsframe	20
4.2.7 Problemlösningsframe	20
4.2.8 Framtagning av frames	21
4.3 Urval.....	22
4.4 Tillvägagångssätt.....	26
4.5 Reliabilitet, validitet och reflexivitet	27
5. Resultat och analysammanställning	29
5.1 Framing av kvinnliga domare.....	29
5.1.1 Pionjärskap och representation.....	30
5.1.2 Tolkningsramar	31
5.1.3 Perspektiv i medier	32
5.2 Dramaturgiska roller	33

5.2.1 Front stage.....	33
5.2.2 Semi back stage.....	34
5.2.3 Könrepresentation	35
5.3 Språkliga skillnader	36
5.3.1 Könsmarkering i språket.....	37
5.3.2 Personliga berättelser och privatliv	38
5.3.3 Institutionellt och faktabaserat språk	38
5.3.4 Språklig asymmetri och normer.....	39
5.4 Analys av frames	40
5.5 Återkoppling till forskningsfrågor.....	41
6. Diskussion.....	43
6.1 Introduktion	43
6.2 Könsnormer	43
6.4 Reflektion över konsekvenser.....	46
6.5 Metarefleksion - mediernas roll i att forma könsnormer	47
6.6 Begränsningar i studien	48
6.7 Förslag till vidare forskning	49
7. Slutsats	50
Referenser	52
Bilagor	58
1. Bilaga 1.....	58
2. Bilaga 2.....	59
3. Bilaga 3.....	62
4. Bilaga 4.....	63
5. Bilaga 5.....	64
5.1 SVT Sport (2024, 26 november). Fotboll: Tess Olofsson blir ordinarie domare i allsvenskan nästa säsong.....	65
5.2 Fempers (2024, 2 december). <i>Olofsson och Spahic första kvinnor som ordinarie domare i herrallsvenskan.</i>	66
5.3 Expressen (2023, 17 augusti). Bara kvinnor får döma – skiter fullständigt i det.	67
5.4 SVT Sport (2025, 1 juli) Tess Olofsson om tuffa arbetsmiljön: "Hänt att jag fått poliseskort"	68
6. Bilaga 6.....	69

1. Inledning

Nyhetsrapportering om könsstereotyper har länge varit ett återkommande tema inom både traditionella och digitala medier. Inom sportjournalistiken synliggörs detta särskilt tydligt i hur kvinnliga aktörer, i synnerhet kvinnliga domare, framställs. Genom att belysa specifika studier och aktuell forskning lyfts skärningspunkter fram mellan medie- och kommunikationsvetenskap, idrottsvetenskap och genusforskning. Det mediala spelar en central roll i att forma, förstärka och ibland utmana föreställningar om kön inom sportvärlden. Trots att forskningen om mediernas roll i sportkontexter inom journalistik växer, är studier om kvinnliga domare fortfarande få jämfört med det rika material som behandlar spelare och tränare. Den forskning som finns pekar dock åt ett liknande håll: medierapporteringen tenderar att reproducera könsstereotypa föreställningar och bidrar därmed till att ifrågasätta kvinnliga domares legitimitet och auktoritet (Edström & Jacobsson, 2021). Sverige utgör i detta sammanhang en särskilt relevant kontext, då landet ofta framhålls som föregångare inom jämställdhetsarbete, samtidigt som idrottens institutioner och mediala praktiker fortsatt präglas av könsobalanser. Tidsperioden 2020 - 2025 är av särskilt intresse eftersom den sammanfaller med ökad synlighet för kvinnliga domare i svensk elitfotboll, parallellt med intensifierade samhällsdebatter om jämställdhet, representation och makt inom både media och idrott. Mot bakgrund av detta syftar uppsatsen till att undersöka hur **främst** kvinnliga fotbollsdomare, **i kort jämförelse med manliga, framställs** i svensk sportjournalistik under perioden 2020 - 2025, **med fokus på vilka genusbaserade roller, dramaturgiska positioner samt språkliga och berättartekniska strategier som används i framställningen av fotbollsdomare i svensk sportjournalistik.** Medan tidigare forskning till stor del fokuserat på **hur kvinnliga idrottare representeras i sportmedia, saknas det studier som särskilt analyserar hur kvinnliga fotbollsdomare framställs jämfört med sina manliga motsvarigheter. Denna studie fyller den luckan genom att undersöka medierapportering om domare i svensk sportjournalistik.**

1.1 Bakgrund

Sportjournalistikens framställning av kön har länge varit en central fråga inom medie- och kommunikationsforskningen. Mediernas berättelser om idrott utgör inte en neutral återgivning av händelser, utan fungerar som kulturella verktyg som formar föreställningar om kön, makt och legitimitet inom sporten. I synnerhet har forskningen visat att kvinnor inom idrottens olika yrkesroller ofta representeras som avvikande eller symboliska snarare än som

professionella aktörer (Boyle & Haynes, 2010; Coche, 2022). Detta gäller inte enbart för kvinnliga idrottare, utan även för kvinnliga tränare, kommentatorer och domare, grupper vars auktoritet traditionellt kopplats till manlighet.

Domarrollen inom fotbollen utgör en särskilt intressant arena för att studera dessa representationer. Domaren är en symbol för ordning, kontroll och auktoritet, egenskaper som historiskt har associerats med maskulinitet (Goffman, 1959; Grubb et al., 2023). När kvinnor tar plats i denna position uppstår därmed en symbolisk spänning mellan yrkesroll och könsnorm, vilket påverkar hur de framställs i medierna. Forskning har bland annat visat att kvinnliga domare ofta framställs som pionjärer, förebilder eller undantag, medan manliga domare betraktas som den neutrala normen (Drury et al., 2022; Marín-Montín & Bianchi, 2022; Sun & Wang, 2023). Dessa skillnader i representation bidrar till att förstärka föreställningar om att manlighet är kopplad till auktoritet och objektivitet, medan kvinnlighet associeras med känslor, mjukhet och undantag.

Samtidigt befinner sig sportjournalistiken i förändring. Digitalisering och sociala medier har skapat nya plattformar för spridning av sportnyheter, där både traditionella mediehus och enskilda aktörer producerar innehåll. Denna utveckling har öppnat upp fler röster i samtalet om jämställdhet, men också gjort det möjligt för stereotyper att spridas och förstärkas snabbare (Sutachan, 2022; Offerman et al., 2024). I detta medielandskap blir det därför allt viktigare att granska hur berättelser om kvinnliga domare konstrueras och vilka tolkningsramar som används för att beskriva deras närvaro inom fotbollen.

I svensk kontext har intresset för kvinnliga domare ökat i takt med att fler kvinnor nått elitnivå, exempelvis **domarna** Tess Olofsson och Almira Spahic, som båda blivit symboler för ökad jämställdhet inom fotbollen (SVT Sport, 2021; Dagens Nyheter, 2022). **Deras prestationer har i medier ofta beskrivits som historiska milstolpar, vilket aktualiserar frågor om hur kön och professionalitet förhåller sig till varandra i sportjournalistiken. Tidigare forskning pekar alltså på att synliggörandet av kvinnliga domare kan ha både inkluderande och begränsande effekter, beroende på hur deras prestationer ramas in i medier.**

Mot denna bakgrund blev det relevant att analysera hur svenska medier under de senaste åren har framställt kvinnliga fotbollsdomare. Genom att kombinera teorier om representation (Hall, 1997), dramaturgiska roller (Goffman, 1959) och framing (Entman, 1993; Kostopoulos & Mylonas, 2022), synliggör studien hur könsbaserade normer **kan** reproduceras i

sportjournalistiken och hur dessa påverkar föreställningar om auktoritet och professionalitet inom fotbollen. Analysen bidrar inte bara till forskningsfältet sport och media, utan även till en bredare förståelse av hur mediernas språk och berättarstrukturer påverkar jämställdhet och legitimitet i samhällsdiskurser.

1.2 Problemformulering och syfte

Vår studie undersöker hur könsstereotypa mönster återfinns i den mediala representationen av svenska fotbollsdomare. **Hur kvinnliga fotbollsdomare framställs i svensk sportjournalistik under tidsperioden 2020 - 2025 har analyserats.** Frågan är vetenskapligt relevant eftersom den applicerar befintlig forskning på en understuderad grupp inom idrottsjournalistiken, vilket bidrar med nya insikter i hur mediernas bild av idrott och dess aktörer formas av könskonstruktioner. I takt med digitalisering och sociala medier har representationen av kvinnliga domare inte bara blivit mer synlig utan också mer komplex, vilket gör det vetenskapligt relevant att analysera hur kön konstrueras i samtida sportjournalistik. Genom en framinganalys av nyhetsmediernas rapportering belyser studien vilka genusbaserade roller, positioner och dramaturgiska strukturer som tillskrivs domare utifrån kön. Vidare analyserar arbetet hur sportjournalistiken **kan bidra** till att reproducera eller utmana etablerade föreställningar om kön genom språkbruk, metaforer och narrativa strategier i framställningen av fotbollsdomare. Studien är också relevant för praktisk användning, då insikterna kan bidra till medveten rapportering om kvinnliga domare och främja jämställdhet inom idrotten. Frågeställningarna operationaliserar syftet och styr den systematiska analysen av materialet, vilket har gjort det möjligt att dra slutsatser om både representation och mediers roll i att forma sociala normer.

1.3 Frågeställningar

1. Hur ramas kvinnliga fotbollsdomare in i svensk sportjournalistik, särskilt inom nyhetsmedia, under perioden 2020 - 2025?
2. Vilka genusbaserade roller och dramaturgiska positioner tillskrivs kvinnliga fotbollsdomare i nyhetsrapporteringen, **i jämförelse med manliga?**
3. Hur reproducerar och konstruerar sportjournalistiken könsrepresentationer genom språk, metaforer och berättartekniker i framställningen av fotbollsdomare i Sverige?

2. Tidigare forskning

2.1 Media och sport

Sportens relation till media är starkt präglad av dess unika ställning, som främst berörs av dess funktion som live-evenemang, vilket engagerar stora publikgrupper i realtid. Den största skillnaden utgörs av att sport konsumeras omedelbart till skillnad mot filmer och serier, vilket gör sport extremt värdefull för tv-bolag och streamingplattformar då det genererar höga tittarsiffror samt betydande reklamintäkter för plattformarna (Zheng & Mason, 2022).

Den intensiva konkurrensen om sändningsrättigheter till stora mästerskap, så som OS och fotbolls-VM är några få exempel på centrala genrer för sportens kommersialisering. Detta skapar i sin tur ett sport-medialt nödvändigt samband, där sportens finansiella tillväxt är direkt beroende av medieintäkterna (Nicholson, Kerr, & Sherwood, 2015). Samtidigt medverkar digitaliseringen i hur individer tar del av sport, då traditionell sportjournalistik numera kompletteras med podcasts, sociala medier och korta videoklipp från live-evenemangen. Medier öppnar upp möjligheten för spridning och engagemang på nya kanaler, men medför även utmaningar då den yngre generationen föredrar fragmenterat innehåll framför hela matcher. Denna trend tvingar både streamingtjänster och idrottsorganisationer att själva bli innehållsproducenter och etablera direkt-till-konsument-strategier (DTC) för att behålla kontrollen över narrativet och publikrelationen, bortom de traditionella sändningarna (Nicholson, Kerr, & Sherwood, 2015).

Mediala skildringar inom idrott skapar även frågor om representation och jämlikhet, där exempelvis damidrotten visserligen fått ökat utrymme senaste åren men som fortfarande är underordnad herridrotten i synlighet och ekonomiska resurser. Inom forskningsfältet *Sport, Media and Sociologi* presenterar Boyle och Haynes (2010) ett teoretiskt ramverk som belyser hur sportmedier fungerar som kulturella institutioner som inte bara rapporterar om sport, utan även reproducerar, naturaliserar och konstruerar värderingar, attityder och föreställningar som cirkulerar i samhället. Genom sina analyser visar de hur mediala diskurser om sport formar förståelsen av kön, makt och legitimitet i idrottsvärlden. När medier konsekvent prioriterar herridrotten etableras en norm där ”mansidrott” framstår som standard och ”damidrott” som avvikelse, vilket direkt påverkar både synlighet och finansiering (Boyle & Haynes, 2010).

Denna teoretiska utgångspunkt är särskilt relevant för studien av fotbollsdomare, eftersom den synliggör hur mediernas framing inte bara påverkar idrottsutövare utan också dem som

representerar auktoritet på planen. Genom att analysera hur kvinnliga domare framställs kan man se hur könsnormer och maktstrukturer inom sporten reproduceras eller utmanas i journalistiska narrativ.

Trots viss ökning i mediebevakningen av damidrott kvarstår strukturella skillnader i både omfattning och innehåll. Denna teoretiska förståelse får fortsatt relevans i nyare forskning. Coche (2022) visar i sin studie av ESPN:s onlinebevakning (Entertainment and Sports Programming Network) under damfotbolls-VM 2019 att cirka 14 - 15 % av artiklarna fokuserade på damfotboll, trots turneringens omfattning och popularitet. Detta belyser en kvarstående underrepresentation, där damfotbollen fortfarande marginaliseras inom det mediala landskapet. Coche (2022) framhåller också att bevakningen ofta tenderar att fokusera på aspekter utanför det sportsliga, vilket riskerar att förminska damfotbollens status som elitidrott. Genom att kombinera Boyle och Haynes (2010) analytiska ramverk med Coches (2022) empiriska resultat, blir det tydligt att mediala strukturer inte bara speglar rådande könsmonster utan aktivt bidrar till att upprätthålla och legitimera dem. Därmed synliggörs hur journalistiska prioriteringar och framingstrategier bidrar till att reproducera strukturella maktrelationer, även i ett medieklimat som i allt högre grad säger sig eftersträva jämställdhet.

2.2 Kön och sport inom media

Flera studier visar att kvinnliga domare i sportjournalistiken konsekvent framställs i relation till sitt kön, snarare än sin yrkesroll och prestation. Detta knyter direkt an till Boyle och Haynes (2010), som framhåller att sportmedier inte bara rapporterar om idrott utan även producerar och reproducerar kulturella normer, särskilt kring kön. Framställningen av kvinnliga domare som "*undantag*" eller "*nyhet*" i ett annars maskulint fält bidrar till att förstärka idén om att mansdominerad idrott är den existerande normen. Drury et al. (2022) betonar att kvinnliga domare ofta framställs genom en "*gendered lens*" - där kön görs till en berättelse i sig snarare än en aspekt bland andra. Detta innebär att medierna kontrollerar diskursen om vem som anses legitim att utöva makt på planen, genom att låta kön definiera värdet och uppmärksamheten som ges. Detta är centralt för denna uppsats, som undersöker hur språket och metaforerna i sportjournalistiken formar uppfattningar om kvinnliga domares legitimitet.

Kian et al. (2011) visar i sin studie av amerikansk sportjournalistik att kvinnor i mansdominerade roller, såsom tränare och domare, ofta får sin könsidentitet förstärkt på bekostnad av prestation: "*female coaches and referees are often described first as women,*

not professionals” (s. 275). Marín-Montín och Bianchi (2022) finner i sin jämförelse mellan brasiliansk och spansk sportmedia att kvinnliga domares kön inte bara uppmärksammas, utan ibland ramas in på sätt som återupprepar sexistiska stereotyper, där exempelvis utseende eller känslomässighet lyfts fram. Exempel på detta inkluderar användning av adjektiv som *“känslösam”*, *“modig”* eller *“pionjär”*, som implicit framhäver deras avvikelser från normen snarare än deras tekniska kompetens.

Vidare pekar Shor et al. (2015) på att dessa skillnader inte enbart är individuella utan speglar strukturella maktförhållanden inom sportjournalistiken, där mansdominerade redaktioner och nyhetskulturer formar vad som anses vara relevant eller intressant att rapportera. Detta bekräftas även av Sun och Wang (2023), som i sin studie av mediebevakning av kvinnliga domare i europeisk fotboll noterar att kvinnors prestationer ofta kopplas till "historiska genombrott", snarare än till teknisk skicklighet eller taktisk förståelse. Calheiro (2020) belyser dessutom hur könsnormer skapar hinder i kvinnliga domares karriär, något som inte alltid synliggörs i mediernas narrativ. Slutligen visar feministiska analyser att kvinnliga idrottare, och därmed även domare, ofta sexualiseras eller reduceras till privata roller, vilket ytterligare underminerar deras yrkesmässiga auktoritet.

Sutachan (2022) framhåller att könsstereotyper är så djupt normaliserade att de sällan ifrågasätts, vilket gör att individer som avviker från normen ofta möts av kritik och begränsningar. Samma mönster syns i nya medier. Marín-Montín och Bianchi (2022) visar att kvinnliga domare på sociala plattformar ofta reduceras till sitt kön och utsätts för sexistiska kommentarer. Även Offerman et al. (2024) visar hur kvinnliga idrottare får frågor om utseende och privatliv snarare än prestation, vilket förstärker bilden av kön som den mest centrala kategorin i sportjournalistiken. Detta är ytterligare ett exempel på hur maktstrukturer reproduceras genom mediala framställningar: de som avviker från normen riskerar kritik, marginalisering eller begränsningar i erkännande.

Sammantaget visar denna forskning att det finns ett tydligt glapp mellan hur manliga och kvinnliga idrottsutövare skildras i medierna, särskilt när det gäller språkbruk, tematiska ramar och vilken typ av information som anses relevant. Uppsatsen adresserar detta forskningsgap genom att analysera hur kön påverkar sportjournalistikens framställning av domare, både språkligt och diskursivt, i syfte att förstå hur makt och kön konstrueras i samtida sportmedier.

2.3 Kvinnliga domare inom fotboll

Flera studier visar att medierapporteringen har en tendens att förminska sexism. Gubby och Martin (2024) fann att brittiska medier ofta beskrev sexistiska påhopp mot kvinnliga domare som enskilda incidenter, snarare än som uttryck för strukturella problem. Denna slutsats förstärks av Downward et al. (2023), som visar att domare i allmänhet upplever misshandel och hot som en central orsak till att vilja lämna yrket. För kvinnliga domare blir denna problematik dubbel eftersom både publik och medier tenderar att fokusera på deras kön. Det går alltså att se en koppling mellan den strukturella normaliseringen av sexism i media (Gubby & Martin, 2024) och de negativa konsekvenserna för domarnas motivation (Downward et al., 2023).

Frontiers in Psychology-studien av Şirin och Öz (2024) om kvinnliga matchobservatörer i Spanien och Latinamerika visar även att roller nära domarrollen marginaliseras i media. Detta relaterar till Drury et al. (2022) genom att visa att det inte bara är domare, utan även kvinnor i andra icke-spelande roller, som blir föremål för en könsbaserad mediediskurs. Studierna kompletterar varandra genom att visa att problemet är brett och systematiskt.

I sitt sommarprat i P1 2025 berättar Tess Olofsson, Sveriges första kvinnliga domare på internationell toppnivå, om den tuffa arbetsmiljön och de utmaningar hon mött som kvinnlig domare. Hon nämner bland annat att hon ibland har behövt poliseskort efter matcher på grund av hot och trakasserier från publik och spelare. Hennes intervju stödjer därav att medierapporteringar och den offentliga uppmärksamheten förstärker publikens misstro, samt bidrar till negativa attityder gentemot främst kvinnliga domare (Sveriges Radio, 2025).

Liksom tidigare källor visar även Europeiska institutionen för jämställdhet (2024) att kvinnliga aktörer inom fotbollen, inklusive domare, ofta framställs i medier genom sitt kön snarare än sin yrkesroll, vilket bidrar till att förstärka rådande könsnormer inom sporten. Medierapporteringen fokuserar i många fall på kvinnors utseende och femininitet snarare än deras idrottsliga kompetens och styrka, vilket speglar och upprätthåller de strukturer av ojämställdhet som redan finns inom idrotten. Denna tendens är problematisk eftersom mediernas sätt att representera kvinnliga domare inte bara speglar verkligheten utan även formar publikens uppfattningar och legitimerar de normer som gör kvinnliga domare till avvikare i en mansdominerad arena (Europeiska institutionen för jämställdhet, 2024).

Grubb et al. (2023) undersöker kvinnliga fotbollsdomares erfarenheter i England och använder "*lack of fit-modellen*" för att analysera hur könsstereotyper påverkar deras yrkesroll. Studien visar att kvinnliga domare ofta möter betydande könsrelaterade utmaningar, såsom brist på stöd och resurser, och att deras närvaro i domaryket uppfattas som avvikande från normen. Dessa strukturella och kulturella hinder återspeglas också i mediernas skildringar, där kvinnliga domare ofta porträtteras som undantag eller symboliska pionjärer snarare än som självklara aktörer inom sporten. För att motverka dessa utmaningar föreslår Grubb et al. (2023) åtgärder som kvinnspecifika utbildningar, förbättrade faciliteter och mentorskap från kvinnliga förebilder, vilka även behöver lyftas fram och stödjäs i mediernas diskurs för att förändra den rådande normen.

Genom att koppla forskningen inom sportstudier till medieanalysen i denna uppsats framträder en komplex bild av mediernas roll i domaryket. Istället för att enbart spegla verkligheten fungerar medierna som aktiva aktörer som både reproducerar och potentiellt utmanar könsstereotyper. Denna förståelse betonar behovet av en kritisk analys av språket, metaforer och framställningar i sportjournalistiken, och visar hur de inte bara påverkar publikens uppfattningar utan även kan forma strukturella villkor och yrkesidentiteter. Genom att undersöka dessa dynamiker bidrar uppsatsen till att identifiera möjligheter för medier att stödja mer inkluderande normer och stärka legitimiteten för kvinnliga domare.

2.4 Forskningslucka och studiens relevans

Tidigare forskning om kvinnliga fotbollsdomare visar att deras framställning i medier i stor utsträckning präglas av könsstereotyper då de regelmässigt framställs som avvikande från den existerande normen, där fokuset snarare läggs på kön än yrkesmässiga prestationer och beslutsfattande. Detta bidrar till att kvinnliga domares auktoritet ifrågasätts och att existerande sexistiska föreställningar reproduceras. Mediernas rapportering fungerar här som ett aktivt verktyg för att konstruera och förstärka sociala normer, där framing används för att definiera vilka aktörer som uppfattas som legitima och kompetenta. Denna konstruktion av legitimitet är särskilt central inom domarskapet, eftersom domaren har en unik roll som auktoritet på planen, ansvarig för att upprätthålla regler och säkerställa rättvisa. En skev mediebevakning som ifrågasätter kvinnliga domares kompetens kan därför få direkta konsekvenser för hur deras auktoritet uppfattas av både spelare och publik. Mediernas rapporteringar bidrar dessutom till skapandet av en miljö där kvinnliga domare riskerar trakasserier och hot, något som förstärks av kvinnors generella underrepresentation inom

sportjournalistiken. Dessa genusnormer påverkar hur makt och legitimitet skildras, särskilt då domarrollen traditionellt förknippas med manlighet. Tidigare forskning tyder också på att samma mönster gäller för kvinnor i andra icke-spelande roller, vilket tydliggör att problematiken är bredare än enbart domaryrket.

Tidigare forskning inom sportjournalistik har främst koncentrerats på hur atleter skildras, där tydliga könsstereotypa mönster ofta framträder: manliga atleter porträtteras i termer av prestation, styrka och rationalitet, medan kvinnliga idrottsutövare ofta beskrivs utifrån känslor, utseende eller som avvikande från normen. Denna studie går ett steg längre genom att rikta fokus mot fotbollsdomare, och särskilt kvinnliga domare inom fotboll i Sverige, en grupp som hittills fått begränsad uppmärksamhet inom svensk sportjournalistikforskning. Genom att analysera hur medierna använder framing kan studien visa hur språkliga, narrativa och metaforiska strategier reproducerar eller utmanar könsnormer samt påverkar domares och tränarnas legitimitet på planen.

Studien är viktig eftersom den flyttar fokus från idrottsutövare till domare och därmed tillämpar teorier om könsrepresentation på en ny aktörsgrupp. Eftersom domarskap är starkt kopplat till manlighet och auktoritet utgör kvinnliga domare en särskilt relevant grupp för att undersöka hur könsnormer reproduceras eller utmanas i medier. Genom att delvis jämföra manliga och kvinnliga domare synliggörs språkliga skillnader i mediebevakningen, vilket fördjupar förståelsen för hur kön konstrueras i relation till auktoritet. Resultaten är relevanta både för forskningsfältet och för idrottens praktiska jämställdhetsarbete, då mediebilderna kan påverka domares upplevda legitimitet.

Sammanfattningsvis är forskningen om kvinnliga domare i svensk fotboll begränsad, särskilt när det gäller språkliga och diskursiva skillnader i medierapporteringen. Studien fyller denna forskningslucka genom att analysera hur medier ramar in kvinnliga domare, vilket skapar underlag för att förstå hur könsnormer reproduceras och kan utmanas i sportjournalistiken.

3. Teorier och begrepp

Denna studie bygger på tre kompletterande teoretiska perspektiv: representationsteori, dramaturgiska perspektivet och framingteori. Genom att kombinera dessa teorier kan vi analysera hur medier på olika nivåer konstruerar och förmedlar uppfattningar om kvinnliga domare. Representationsteorin belyser de normer och kulturella betydelser som präglar könsroller, och hur dessa reproduceras i journalistik. Dramaturgiska perspektivet ger insikt i hur domarnas agerande tolkas i interaktionen med publik och kollegor, där scenen (front stage) representerar offentligt agerande och backstage de privata förberedelserna. Framingteorin visar hur medier aktivt väljer perspektiv, språk och strukturer för att forma tolkningen av domarnas prestationer och kön. I följande avsnitt beskrivs de tre teoretiska perspektiven mer djupgående för att ge en grundläggande förståelse.

3.1 Representationsteorin

Representationsteorin, utvecklad av Stuart Hall, utgår från att medier inte neutralt speglar verkligheten, utan aktivt skapar och konstruerar mening om sociala grupper, identiteter och normer. Språket, bilderna och berättelserna i medierna är därför inte bara beskrivningar utan verktyg som formar hur människor uppfattar världen och varandra (Hall, 1997; Kidd, 2015). Representation handlar i detta sammanhang om makt, om vem som har möjlighet att definiera verkligheten, och vilka perspektiv som ges legitimitet. Genom mediernas val av ord, bildspråk och narrativ skapas särskilda tolkningar av vad som anses normalt, avvikande eller värdefullt. Detta tydliggörs av Kidd, 2015 som i sin bok skriver *“When people create representations of the world there are agendas at play, and particular sets of ideas, values, attitudes and identities assumed and normalised.”* (Kidd, 2015, s. 4).

I analysen av sportjournalistik kan representationsteorin användas för att undersöka hur kvinnliga konstrueras genom mediernas språk och metaforer **i jämförelse med manliga domare**. Teorin gör det möjligt att identifiera skillnader i hur prestationer, kompetens, kön och historiska roller framställs hos kvinnliga och manliga domare (Hall et al., 2013). Mediernas berättelser kan därigenom förstås som platser där kulturella föreställningar om kön och auktoritet både reproduceras och utmanas. Representationen av domare blir inte bara en fråga om synlighet, utan om *hur* de syns, vilka egenskaper som lyfts fram, och vilka som osynliggörs.

När manliga domare framställs som neutrala och kompetenta, framställs kvinnliga domare utifrån kön, utseende eller exceptionella prestationer, vilket representerar hur medierna reproducerar normativa könsföreställningar (Gill, 2007). Kopplat till idrottens traditionella maskulinitet, där auktoritet och beslutsfattande länge associerats med manlighet, placerar representationsteorin kvinnliga domare i en symbolisk position av ”annorlundahet”, där deras kön blir centralt för deras yrkesidentitet.

Representationsteorin används således som analytiskt verktyg för att förstå hur sportjournalistiken skapar sociala betydelser och normer kring kön, hur dessa representationer kan påverka publikens uppfattning av domare och deras prestationer samt hur dessa representationer reproducerar normativa föreställningar om kön och makt. Den belyser också de bredare konsekvenserna av mediebilden: hur återkommande sätt att representera kvinnor i auktoritetspositioner påverkar föreställningar om vem som anses legitim att utöva makt inom idrott och samhälle i stort.

3.2 Dramaturgiska perspektivet

Goffmans dramaturgiska perspektiv betonar att sociala roller skapas och upprätthålls i interaktioner genom språk, handlingar och symboliska uttryck (Goffman, 1959). Enligt detta synsätt kan det sociala livet förstås som en form av teater, där individer ständigt ”*spelar roller*” inför andra för att förmedla och upprätthålla en viss bild av sig själva. Identiteter och yrkesroller blir därmed inte fasta eller givna, utan formas i samspelet mellan aktörer och publik, där normer och förväntningar styr hur dessa roller tolkas (Lunt, 2024). Detta innebär att varje individ aktivt måste anpassa sitt beteende, språk och uttryck för att leva upp till de förväntningar som både kollegor, överordnade och allmänheten har på rollen.

Inom sportjournalistiken innebär detta att domarens yrkesroll inte enbart framställs som en neutral och objektiv funktion, utan iscensätts genom berättelser, ordval och visuella uttryck. Mediernas skildring blir därmed en arena där roller både förstärks och ifrågasätts.

Goffmans teori bidrar därmed till att analysera hur domarrollen iscensätts i mediala sammanhang, och i denna kontext blir teorins begrepp *stigma* användbart för att förstå hur kvinnliga domare konstrueras som ”*särskilda*” eller ”*onormala*” i relation till den manliga normen. Deras kön kan fungera som ett stigmatiserat attribut som påverkar hur deras auktoritet och yrkeskapacitet uppfattas, både av kollegor, spelare och publik. Begreppet *stigma* blir därmed en social konstruktion som medierna kan förstärka genom återkommande

framställningar av kvinnliga domare som exceptionella, ifrågasatta eller symboliskt betydelsefulla. Mediernas språk, berättartekniker och val av perspektiv bidrar därmed till att iscensätta och förstärka olika könsroller och hierarkier, vilket i sin tur påverkar publikens uppfattning om domares legitimitet och trovärdighet inom sporten (Lunt, 2024).

Det dramaturgiska perspektivet synliggör därmed hur genus formar de roller och strategier som domare tillskrivs i journalistiska framställningar. Genom Goffmans teori kan man förstå hur kvinnliga domare navigerar mellan förväntningar på auktoritet och empati, styrka och sårbarhet, ett motsatsförhållande som medierna ofta förstärker i sina berättelser. Perspektivet hjälper också till att analysera hur kvinnliga domare, genom sin närvaro på den ”*idrottsliga scenen*”, utmanar den manliga norm som länge präglat både sporten och journalistiken. Det dramaturgiska förhållningssättet hjälper oss alltså att analysera hur representationer i medier inte bara reflekterar verkligheten, utan aktivt deltar i skapandet av sociala betydelser, normer och maktrelationer som präglar uppfattningen av främst kvinnliga, men även manliga domare.

3.3 Framingteorin

Framingteorin är ett analytiskt verktyg för att förstå hur medier formar sociala verkligheter genom att lyfta fram vissa aspekter av ett budskap och tona ner andra. En ”*frame*” handlar om de perspektiv, mönster och språkval som påverkar hur information presenteras och tolkas. Teorin bygger på idén att medier inte är neutrala kanaler för information, utan aktörer som aktivt konstruerar mening och skapar förståelseramar för publiken. Genom dessa ramar kan vissa händelser, handlingar eller grupper framstå som mer centrala, problematiska eller betydelsefulla än andra, vilket påverkar hur människor tolkar och agerar i relation till dessa fenomen. Teorin används för att analysera hur medier kan reproducera eller utmana sociala normer, exempelvis kring kön och yrkesroller, och den synliggör hur journalisternas val av perspektiv, rubriker, bilder och berättarteknik formar den sociala verkligheten. Medier rapporterar inte bara om världen utan formar även vår förståelse av den genom specifika ramar som strukturerar betydelse och vägledande tolkningar av händelser och fenomen. Genom att betona vissa element och tona ner eller utelämna andra påverkar medier hur problem diagnosticeras och vilka lösningar som framställs, vilket kan bidra till att förstärka eller ifrågasätta rådande normer och maktrelationer (Kostopoulos & Mylonas, 2022).

I denna studie används framingteorin för att undersöka hur kvinnliga fotbollsdomare framställs i svensk sportjournalistik. Genom att analysera vilka aspekter som betonas, såsom beslut, prestationer eller känslor, kan man se hur medier skapar olika bilder av domarnas kompetens beroende på kön. Språk- och metaforanalys visar hur ordval, ton och bildspråk bidrar till olika associationer kring kompetens, auktoritet och trovärdighet.

Framingteorin gör det möjligt att granska hur könsnormer reproduceras i sportjournalistiken och identifiera skillnader mellan prestation och mediebild. Genom att tydliggöra hur medier strukturerar information bidrar teorin till en djupare förståelse av de sociala konsekvenserna av medieskapade representationer av kvinnor och män i domarrollen (Kostopoulos & Mylonas, 2022).

Framingteorin är i denna studie särskilt relevant för att synliggöra hur mediernas framställningar påverkar domarens legitimitet som auktoritativ aktör inom fotbollen. Domare verkar inom ett regelstyrt och institutionellt system där kompetens bedöms utifrån tydliga riktlinjer, oberoende av kön. Trots detta formas legitimitet inte enbart genom formella meriter, utan även genom sociala och kulturella föreställningar om vem som anses trovärdig att utöva makt. Framingteorin möjliggör därmed en analys av hur mediala representationer inte bara speglar, utan aktivt konstruerar legitimitet och reproducera bredare könsnormer inom idrottens institutioner (Kostopoulos & Mylonas, 2022).

3.4 Motivering av val

Teorierna valdes eftersom de kompletterar varandra och tillsammans erbjuder ett mångdimensionellt perspektiv på medierepresentation. Stuart Halls teori (1997) om representation ger verktyg för att analysera hur mening skapas genom språk, bilder och diskurser. Genom Hall kan studien undersöka hur kvinnliga domare framställs, vilka språkliga och visuella resurser som används, och hur dessa bidrar till att forma kulturella föreställningar om kön och auktoritet.

Erving Goffmans perspektiv (1959) bidrar med ett mikroorienterat fokus på social interaktion, roller och stigma. Genom hans begrepp kan man analysera hur domarnas beteenden, kroppsspråk och framtoning tolkas och bedöms i mediala sammanhang, samt hur avvikelser från könsnormer kan skapa stigma eller särskilda förväntningar.

Framingteorin, i den moderna version som utvecklats av Kostopoulos & Mylonas (2022) för samtida medier, kompletterar dessa perspektiv genom att synliggöra hur medier aktivt väljer vilka aspekter av kvinnliga domares arbete som lyfts fram och vilka som tonas ned. Den belyser hur språkliga och visuella inramningar påverkar publikens tolkningar av kompetens, auktoritet och kön.

Tillsammans skapar teorierna ett sammanhängande analytiskt ramverk som möjliggör en systematisk analys av hur domare framställs i medier och hur könsmaktsordningar reproduceras eller utmanas. Medan Hall och Goffmans teorier utgör klassiska och fortfarande relevanta analytiska utgångspunkter, bidrar framingteorin från 2022 med en samtida förståelse av representation i digitala och journalistiska kontexter.

4. Metod och material

4.1 Val av metod

I denna studie används en framinganalys för att undersöka hur kvinnliga fotbollsdomare framställs i svensk sportjournalistik. Metoden möjliggör en systematisk analys av hur medier genom språkbruk, teman, metaforer, adjektiv och berättarstrukturer ramar in kön och prestation inom domarkåren. Analysen syftar till att identifiera och jämföra de ramar som används när kvinnliga respektive manliga domare beskrivs, med särskilt fokus på hur kvinnliga domare ramar in genom andra tolkningsmönster än manliga, exempelvis genom betoning på kön, känslor, avvikelser från norm eller andra könsspecifika markörer.

Begreppet "*framing*" har sin grund i Erving Goffmans (1974) teori om hur individer tolkar och organiserar erfarenheter genom "ramar". Inom medieforskning har begreppet vidareutvecklats av bland andra Robert Entman (1993), som definierar en frame som en kommunikativ struktur som väljer ut vissa aspekter av en verklighet och gör dem mer framträdande, i syfte att definiera problem, ange orsaker, göra moraliska bedömningar och föreslå lösningar (Entman, 1993). "*To frame is to select some aspects of a perceived reality and make them more salient in a communicating text.*" (Entman, 1993, s. 52). Framing är således en kommunikationsteoretisk idé om att hur du "*ramar in*" ett ämne, vilka ord, metaforer, betoningar, erfarenheter du lyfter fram, påverkar hur publiken tolkar det. I journalistisk forskning används framingmetod för att systematiskt analysera hur nyheter uttrycks, vilka "*ramar*" som dominerar, hur de skiljer sig mellan medier etc (Kostopoulos & Mylonas, 2022).

Genom framinganalys kan studien synliggöra hur sportjournalistiken inte bara speglar utan även reproducerar och konstruerar könsstrukturer inom fotbollens institutionella sammanhang. Metoden är relevant för att undersöka hur kvinnliga domare framställs, eftersom den möjliggör en systematisk analys av hur medier konstruerar sociala verkligheter genom språk, urval och betoning. Framinganalysen fångar nyanser och kontext i medietexterna och visar vilka tolkningsramar som formar publikens förståelse av domarnas kön, kompetens och professionella roll. Den gör det möjligt att identifiera skillnader i representationen av domarnas kön i mediala sammanhang.

En begränsning med metoden är att analyser av språk och metaforer kan vara subjektiva. För att minska detta kommer ett tydligt analyschema användas och exempel från artiklarna

dokumenteras för transparens. Vidare kan urvalet av artiklar påverka resultaten, därför kommer både nationella och regionala medier inkluderas för att ge en mer representativ bild av sportjournalistiken.

4.2 Frames

De ramar (frames) som kommer att användas för att analysera könsrepresentation i sportjournalistik i denna studie är följande:

4.2.1 Pionjärframe/genombrottsframe

Pionjärramen används i medier för att framställa individer eller grupper som bryter ny mark inom områden där de historiskt varit underrepresenterade. Den betonar förändring, symbolisk betydelse och historisk förskjutning, ofta genom berättelser om ”*första gången*” eller ”*banbrytande prestationer*”. Denna ram kan både inspirera och reproducera avvikelsen från normen genom att göra skillnaden i sig till nyhetsvärde (van Gorp, 2007; D’Angelo & Kuypers, 2010).

4.2.2 Normativ frame

Den normativa ramen konstruerar vissa positioner som neutrala, självklara eller universella. I mediala sammanhang innebär detta relativt ofta att manlighet eller majoritetspositioner framställs som osynliga normer, medan andra identiteter markeras som avvikande. Den fungerar som en reproduktiv mekanism för makt och hegemonisk ordning (Entman, 1993; Goffman, 1974). Normativramen är viktig för att identifiera vilka grupper som framställs som ”standard” eller osynliga normer, och hur detta bidrar till reproduktion av makt och hegemoniska könsordningar (Connell, 1995; Goffman, 1974).

4.2.3 Utsatthetsframe

Utsatthetsramen fokuserar på individers eller gruppers sårbarhet, marginalisering och behov av stöd. Den används ofta i journalistik för att skapa empati, väcka engagemang eller motivera åtgärder, men kan samtidigt riskera att förstärka bilden av vissa grupper som offer (Iyengar, 1991; Gitlin, 1980). Inom genusforskning används denna frame ofta i samband med framställningar av kvinnor i mansdominerade miljöer eller i rapportering om diskriminering och trakasserier. Utsatthetsramen används för att analysera hur medier framställer sårbarhet och marginalisering, vilket skapar en emotionell och dramatisk dimension, samtidigt som det belyser sociala och genusrelaterade utmaningar (Iyengar, 1991; Gitlin, 1980).

4.2.4 Heroisk frame

Heroiskramen framhäver individers styrka, mod och uthållighet i motgångar. Den bygger på en narrativ struktur där protagonisten övervinner hinder och därigenom blir en symbol för förändring eller inspiration. Inom genusmediestudier används denna ram för att analysera hur kvinnor och minoriteter framställs som förebilder, men också hur sådana berättelser kan upprätthålla könets synlighet som avvikelse (Gamson & Modigliani, 1989; Ross & Carter, 2011).

4.2.5 Strukturell frame

Den strukturella ramen flyttar tolkningen från individ- till systemnivå och används för att synliggöra samhällliga, institutionella och kulturella mekanismer bakom ojämlikhet, snarare än att fokusera på enskilda prestationer eller misslyckanden. Den är vanlig i politisk, ekonomisk och policyinriktad journalistik och utgår från att sociala fenomen förstås som resultat av strukturer snarare än individuella val. Ramen är central för att förstå hur journalistiken inte bara skildrar enskilda händelser utan också reproducerar och problematiserar sociala strukturer (Entman, 1993; Reese, 2001; van Gorp, 2010).

4.2.6 Nyhetsformatsframe

Nyhetsformatsramen fokuserar på hur journalistiska format och genrekonventioner påverkar nyhetsurval, framställning och tolkning. Den utgår från skillnaden mellan bredformat (saklighet och fördjupning) och tabloid (emotionellt och bilddrivet uttryck). Genom denna ram analyseras hur form och stil bidrar till att forma nyheters trovärdighet, prioriteringar och publikens perception av relevans. Nyhetsformatsramen belyser hur mediernas visuella och stilistiska strategier fungerar som ideologiska strukturer snarare än enbart estetiska ytor. Genom att undersöka hur format (exempelvis tabloid kontra bredformat) påverkar publikens uppfattning av nyheternas betydelse, kan man förstå hur journalistiska konventioner styr mediernas prioriteringar. Detta perspektiv fungerar som ett viktigt teoretiskt komplement till analyser på både individ- och systemnivå (Sparks & Tulloch, 2000; Uribe & Gunter, 2004).

4.2.7 Problemlösningsframe

Problemlösningsramen förstår ett fenomen genom att fokusera på identifierbara problem, deras orsaker och möjliga strukturella lösningar. Den lokaliserar ansvar hos system, institutioner eller kollektiva aktörer snarare än individer, och framställer problemet som ett uttryck för organisatoriska eller samhällliga brister (Entman, 1993). Ramen är lämplig för

att analysera hur medier definierar problem, tillskriver ansvar och presenterar lösningar, samt hur kvinnliga och manliga domare konstrueras genom genusbaserade roller och dramaturgiska positioner, där språk, metaforer och berättartekniker reproducerar strukturella och kulturella normer snarare än individuella problem (Entman, 1993).

Sammanfattningsvis ger dessa sju ramar en teoretiskt motiverad och analytiskt relevant verktygslåda för att systematiskt identifiera, jämföra och tolka skillnader i framställningen av kvinnliga och manliga aktörer i nyhetsmedier. Kombinationen av individfokuserade (pionjär/genombrotts, heroisk, utsatthets) och systemfokuserade (normativ, strukturell, problem) frames möjliggör en bred men ändå nyanserad analys av könsrepresentation.

4.2.8 Framtagning av frames

Valet av analytiska frames baserades på tidigare forskning inom genus, sportjournalistik och framingteori samt på en genomläsning av det empiriska materialet. Inledningsvis genomfördes en öppen läsning av samtliga artiklar för att identifiera återkommande teman, språkliga mönster och berättartekniska drag i framställningen av fotbollsdomare. I detta steg noterades särskilt hur kön, prestation, känslor och auktoritet beskrevs i relation till domarrollen.

Därefter jämfördes dessa återkommande teman med etablerade framingbegrepp inom medieforskning, såsom pionjärframe, normativ frame, heroisk frame och utsatthetsframe (Entman, 1993; van Gorp, 2007; Kostopoulos & Mylonas, 2022). Endast frames som återkom i flera artiklar och som var analytiskt relevanta för studiens syfte inkluderades.

Varje frame operationaliserades genom konkreta indikatorer i texten. Exempelvis identifierades pionjärframen genom formuleringar som betonade historiska genombrott, ”första kvinnan”, eller symbolisk betydelse. Den normativa framen identifierades genom avsaknad av könsmarkörer samt fokus på teknisk kompetens och neutral rapportering. Utsatthetsframen identifierades genom beskrivningar av hot, trakasserier eller emotionell sårbarhet, medan den heroiska framen kännetecknades av narrativ om mod, kamp och uthållighet. Genom denna process säkerställdes att frames inte enbart fungerade som teoretiska etiketter, utan var tydligt förankrade i det empiriska materialet.

4.3 Urval

I denna studie används en deduktiv forskningsdesign, vilket innebär att analysen utgår från etablerade teoretiska ramverk som sedan tillämpas på det empiriska materialet. Den deduktiva ansatsen innebär att teorin ligger till grund för de analytiska kategorierna och styr vilka aspekter av materialet som undersöks. Genom att låta befintlig forskning och teoretiska modeller vägleda analysen skapas en tydlig och systematisk struktur för hur resultaten tolkas. Denna design innebär således att forskarna redan från början, utifrån teorier, förväntar sig att vissa resultat ska framträda i materialet vilket är fallet i denna studie. Analysen är teoristyrd och teorierna förutsäger att vissa saker bör gå att identifiera. Användningen av en deduktiv design ökar studiens trovärdighet genom att den minskar risken för subjektiva tolkningar. Eftersom de analytiska kriterierna är teoretiskt förankrade redan innan materialet granskas, blir analysprocessen mer transparent och metodologiskt konsekvent. Detta stärker studiens vetenskapliga tillförlitlighet (Aronson, 2023).

Det empiriska materialet i denna studie består av ett urval nyhets- och opinionsartiklar publicerade i svenska medier mellan 2020 och 2025. Materialet fokuserar särskilt på kvinnliga domares inträde i herrfotbollen och de diskurser om kön, auktoritet och legitimitet som detta väckt.

Urvalet omfattar tretton artiklar från etablerade nyhetsmedier: *SVT Sport*, *Dagens Nyheter*, *Fotbollskanalen*, *Expressen*, *Epoch Times*, *Uppland*, *Athenas* samt *Aftonbladet*. Artiklarna har valts för sin relevans till studiens frågeställningar och för att de belyser både strukturella och kulturella aspekter av genus inom fotbollen. Urvalet fokuserar även på nationella och regionala medier för att ge en bred bild av journalistiken kring kvinnliga domare. Artiklarna valdes dessutom utifrån nyhetsvärde, aktualitet och relevans för könsstereotyper. Genom att inkludera både nyhetsartiklar och krönikor fångas både fakta- och subjektiva perspektiv. **Det empiriska materialet består av nyhetsartiklar från både public service-medier (exempelvis SVT Sport) och kommersiella aktörer (såsom Expressen). Artiklarna varierar i genre, från korta nyhetsnotiser till längre intervjuer och debattinlägg, vilket påverkar hur domare positioneras och ges röst i materialet.**

Presentation av empiriskt material:

Källa	Publiceringskanal	Typ	Ton
SVT Sport	Public service	Nyhetsartikel	Neutral
Fempers	Opinionssajt	Opinion	Liberal
Dagens Nyheter	Dagstidning	Feature	Liberal
Expressen	Tabloid	Sensationell	Populistisk
Fotbollskanalen	Sportmedia/Blogg	Krönika/Opinion	Feministisk/Liberal
Uppland	Förbunds-/organisationssajt	Intervju	Neutral
EpochTimes	Alternativ nyhetsajt	Debatt/Opinion	Konservativ
Athenas	Föreläsarförmedling/marknadsföring	Porträtt/Presentation	Positiv/PR-inriktad

Eftersom fokuset i denna uppsats är att identifiera hur kvinnliga fotbollsdomare blir porträtterade i media, handlar endast två av de tretton artiklar som studerats om manliga domare för att kunna göra en jämförelse och titta på skillnaden mellan könen. Däremot används flest artiklar som handlar om kvinnor då det är det uppsatsen huvudsakligen bygger på och vill undersöka. Studien möjliggör således främst en fördjupad analys av representationen av kvinnliga domare, medan jämförelsen med manliga domare ska förstås som explorativ.

Vid arbetet att hitta bra urval till studien studerades först tjugofem artiklar som sedan bröts ned till tretton. Anledningen till att detta urval gjordes är på grund av att de bortvalda källorna inte bidrog med tillräckligt unika perspektiv för att kunna motivera deras inkludering, och hade riskerat att repetera information som redan täckts av de valda artiklarna. Vissa av artiklarna valdes även bort då de fokuserar mer på vardagliga inslag utan tydlig koppling till kön och representation. Urvalet är därför avgränsat till källor som bäst illustrerar de medieramar och representationer av domarrollen som är centrala för analysen, samt ger möjlighet att jämföra hur kvinnliga och manliga domare framställs över tid, i olika typer av medier och med olika journalistiska perspektiv.

I denna uppsats har särskild vikt lagts vid att undvika ”cherry picking”, vilket enligt Bryman (2018) beskrivs som ett selektivt urval av källor som enbart stödjer forskarens förförståelse eller önskat resultat. För att säkerställa vetenskaplig transparens och trovärdighet har litteratururvalet genomförts systematiskt. Samtliga källor har identifierats genom etablerade vetenskapliga databaser och valts ut på grund av deras relevans för studiens syfte och forskningsfrågor, snarare än deras empiriska slutsatser.

Följande artiklar ingår i materialet:

Källa	Datum	Titel/Rubrik	Typ/Fokus
SVT Sport	26 nov 2024	<i>Tess Olofsson blir ordinarie domare i allsvenskan nästa säsong</i>	Faktabaserad, merit, Pionjärframing
Fempers	2 dec 2024	<i>Olofsson och Spahic första kvinnor som ordinarie domare i herrallsvenskan</i>	Faktabaserad, historiskt genombrott, Pionjärframing
Dagens Nyheter	2 dec 2024	<i>Tess Olofsson bryter ny mark för kvinnliga fotbollsdomare: “Känns helt oslagbart”</i>	Heroisk framställning, pionjär, emotionellt språk
Musovic, Z. (Fotbollskanalen)	1 dec 2022	<i>Domaren bestämmer och domaren är en kvinna</i>	Personlig / krönika, heroisk framställning
SVT Sport	24 nov 2020	<i>Ovanligt med kvinnliga domare i fotbollen</i>	Faktabaserad, Normativ framställning
Epoch Times	7 juni 2023	<i>Fler kvinnliga fotbollsdomare skulle lösa ett antal problem</i>	Problemlösningsframe, åtgärdsorienterad
Expressen	17 aug 2023	<i>Bara kvinnor får döma: “Skiter fullständigt i det”</i>	Kritisk / konflikt, emotionellt fokus

SVT Sport	12 feb 2024	<i>Fredrik Reinfeldt: "Väldigt många kvinnliga domare känner sig diskriminerade"</i>	Faktabaserad, strukturell framställning
SVT Sport	13 aug 2023	<i>Almira Spahic historisk – första kvinnan som assisterande domare i allsvenskan</i>	Faktabaserad, historiskt genombrott, Pionjärframing
SVT Sport	1 juli 2025	<i>Tess Olofsson om tuffa arbetsmiljön: "Hänt att jag fått poliseskort"</i>	Emotionellt, Problemram, fokus på hinder
Uppland	9 jan 2023	<i>Intervju med domaren Theodor Hovberg</i>	Personlig / intervju, fakta & erfarenheter
Athenas	u.å.	<i>Jonas Eriksson – Fotbollsdomare och affärsmän</i>	Biografisk, neutral / fakta
Aftonbladet	17 juli 2025	<i>"Jag blev kallad för hora och jävla värdelös domare"</i>	Emotionellt, Heroisk & Problemlösningsram

Urvalet erbjuder en bredd av både nyhets- och debattmaterial, vilket möjliggör en jämförande analys av olika journalistiska genrer. Artiklarna har identifierats genom riktade sökningar på respektive mediehus webbplats samt genom Google med sökord som "kvinnliga domare fotboll", "Tess Olofsson" och "jämslällldhet fotboll".

Materialet används för att kvalitativt analysera hur kvinnliga fotbollsdomare framställs i svensk sportjournalistik, med särskilt fokus på *inramning (framing)* av domarna i nyhetsrapporteringen, *genusbaserade roller och dramaturgiska positioner*, dvs. hur domarna placeras i berättelsen och vilka attribut som framhävs samt *språk, metaforer och berättarteknik*, för att undersöka hur könsrepresentationer konstrueras. Genom en framinganalys syftar studien till att identifiera och jämföra genusbaserade inramningar i

svensk sportjournalistik samt förstå hur medierna reproducerar eller utmanar traditionella könsroller inom fotbollen.

Eftersom studien bygger på offentligt tillgängliga artiklar har inga personliga intervjuer genomförts. Detta innebär att studien inte tar hänsyn till domarnas egna upplevelser av mediareporteringen, vilket kan vara en begränsning när det gäller att förstå hur framing faktiskt påverkar individen. Samtidigt innebär fokus på publicerade artiklar att etiska risker för deltagare är minimaliserade.

4.4 Tillvägagångssätt

Analysen utgår från framingteorin, där medier inte enbart rapporterar fakta utan också skapar tolkningsramar som styr hur publiken uppfattar verkligheten. I studien används ett analyschema för att systematisera processen. Det första steget är att identifiera artiklarnas *framställning av domarna*, där fokus ligger på vilka aspekter av prestation, personlighet eller kön som lyfts fram. Nästa steg är att analysera *orsakstillskrivning*, det vill säga hur framgångar och misstag förklaras, samt vilka aktörer som tillskrivs ansvar. Detta steg hjälper till att synliggöra normer och implicit maktstruktur kopplad till kön.

I nästa steg analyseras *värderingar och sociala roller*, där det dramaturgiska perspektivet används för att förstå hur domarna "uppträder" offentligt. Analysen undersöker hur kvinnliga domare behöver synliggöra sitt arbete och förhålla sig till normer, medan manliga domare vanligtvis ses som den naturliga utgångspunkten. Detta steg belyser hur social identitet och kön påverkar framställning och publikens tolkning.

Därefter granskas *språket och metaforerna* som används i artiklarna, med särskild uppmärksamhet på skillnader mellan kvinnliga och manliga domare. Här används representationsteorin för att identifiera hur medierna genom ordval, beskrivningar och sociala kontexter formar föreställningar om kön och skapar skillnader mellan norm och avvikelse. Analysen undersöker även hur kvinnliga domare kan framställas som historiskt betydelsefulla eller ovanliga, medan manliga domare oftare framställs som normen eller osynliga i medietexten.

Slutligen sammanfattas de *återkommande ramarna* som identifierats i materialet, vilket möjliggör jämförelser mellan framställningen av kvinnliga och manliga domare och ger underlag för att diskutera hur medierna reproducerar eller utmanar rådande könsnormer.

Genom detta analyschema säkerställs att analysen är systematisk, tydligt kopplad till studiens frågeställningar och teorier, och att varje steg kan härledas till observationer i materialet.

4.5 Reliabilitet, validitet och reflexivitet

Studiens tillförlitlighet, reliabilitet, har stärkts genom en systematisk process som syftat på att maximera tolkningarna av det empiriska materialet, och för att uppnå detta genomfördes analysen i flera omgångar. Det vill säga att artiklarna lästes vid tre olika tillfällen med några dagars mellanrum, och syftade till att identifiera och åtgärda eventuella skiftningar i tolkningarna samtidigt som det bidrog till en stabil kategorisering över tid.

Kategoriseringarna jämfördes därefter med tidigare etablerad forskning inom genus- och mediefältet för att stärka reliabiliteten (Patton, 2015; Creswell & Poth, 2018). Transparensen upprätthölls genom noggrann dokumentation av alla kodningssteg och analytiska val i en analyslogg.

Studiens validitet åtgärdas främst genom att ta itu med de oundvikliga tolkningsutmaningar som är inneboende i kvalitativ forskning. En central aspekt i detta arbete är fullständig transparens i metodavsnittet, där en detaljerad beskrivning av urvalskriterierna och den analytiska processen (Silverman, 2020). För att demonstrera sambandet mellan analys och empiri används omfattande citering av relevant material. Detta ger ett betydande stöd för tolkningen och gör det möjligt för läsarna att kritiskt bedöma graden av överensstämmelse mellan data och slutsatser. För att teoretiskt stödja forskningen och förbättra dess validitet är dessa empiriska observationer knutna till etablerade ramverk såsom representationsteorin (Hall, 1997), det dramaturgiska perspektivet (Goffman, 1959) och modern framingteori (Kostopoulos & Mylonas, 2022). Särskilt vikt läggs vid Entmans (1993) definition av inramning, som avser kommunikatorens val att lyfta fram specifika aspekter av verkligheten för att underlätta definitionen eller den moraliska bedömningen av en specifik fråga. Genom att tillämpa detta väletablerade kommunikationsramverk tydliggörs hur mediernas rapportering konstruerar uppfattningar om kompetens och auktoritet, vilket säkerställer analysens relevans och teoretiska förankring

Reflexivitet har utgjort en kärnaspekt i forskningsprocessen för att aktivt hantera forskarens oundvikliga roll som tolkande subjekt. Genom en medveten och kritisk självvransakan där forskningsgruppens teoretiska förståelse av kön och jämställdhet – särskilt i relation till

medier – ständigt beaktats. Arbetet har präglats av en fortlöpande reflektion kring hur egna erfarenheter och värderingar kan påverka tolkningen av det empiriska materialet (Berger, 2015)

Det övergripande målet med denna reflekterande process har varit att systematiskt identifiera och kritisk granska hur studiens grundläggande premisser kan ha präglat såväl forskningsfrågornas utformning som den efterföljande tolkningen. Genom att synliggöra forskarens roll och antagande som ligger till grund för analysen bidrar studien till en ökad transparens och stärkt etiskt ansvarstagande.

För att minimera risken för bias och säkerställa analysens intersubjektivitet har konkreta åtgärder vidtagits. Tolkningar och kategoriseringar har genomgått en noggrann granskning genom att forskargruppen regelbundet har diskuterat kodningsprocessen och aktivt prövat alternativa tolkningar mot materialet. I detta sammanhang har en reflektionslogg utgjort ett metodologiskt kärnverktyg för att registrera och precisera samspelet mellan analytisk insikt och det empiriska materialet. Detta har säkerställt att tolkningarna förblir tätt förankrade i den empiriska verkligheten snarare än i forskarens oreflekterade förförståelse.

5. Resultat och analysammanställning

5.1 Framing av kvinnliga domare

I flera av de analyserade artiklarna under perioden 2020 - 2025 framställs kvinnliga fotbollsdomare som ovanliga, banbrytande och historiskt betydelsefulla aktörer. Artiklarna lyfter bland annat deras prestationer, såsom internationella uppdrag, OS-finaler och dömning i herrallsvenskan samt kopplar dessa prestationer till kön för att betona deras pionjärskap. Narrativen är inspirerande och historiskt laddade, där kvinnor framställs som modiga och uthålliga i en traditionellt mansdominerad arena. Detta framgår i flera artiklar där kvinnliga domares inträde i herrfotbollen beskrivs som historiska genombrott. I SVT Sport (2024) beskrivs Tess Olofssons utnämning som "ett historiskt steg för svensk fotboll", där fokus ligger på hennes kön och symboliska betydelse snarare än på domartekniska meriter. Även i Fempers (2024) betonas genombrottsaspekten genom formuleringar som "första kvinnorna att bli ordinarie domare i herrallsvenskan", vilket placerar domarna i en pionjärframe. I de två analyserade artiklarna om manliga domare framställs dessa som norm, deras prestationer bedöms utifrån kompetens och erfarenhet utan att kön uppmärksammas. I intervjun med den manliga domaren Theodor Hovberg i Uppland (2023) ligger fokus på yrkesrollen och domarens erfarenhet, utan någon könsmarkering. Hovberg beskriver exempelvis domarrollen i termer av "förberedelse, regelkunskap och kommunikation på planen", vilket placerar honom i en normativ frame där kön framstår som irrelevant. På liknande sätt presenteras Jonas Eriksson i Athenas (u.å.) främst genom sina professionella meriter och karriär, där hans domarroll beskrivs som ett resultat av kompetens och erfarenhet snarare än identitet. Denna skillnad i inramning framträder i det analyserade materialet och kan tolkas som att kvinnliga domare positioneras som avvikande och banbrytande, medan manliga domare i dessa artiklar framstår som den osynliga normen.

Dessa framingmönster får konsekvenser för hur domarnas legitimitet konstrueras i medierna. När kvinnliga domare konsekvent ramas in genom könsmarkörer, känslomässiga attribut eller symboliskt pionjärskap, förskjuts fokus från yrkesroll till identitet. Detta innebär att deras auktoritet blir villkorad och mer sårbar för ifrågasättande. Manliga domare, som i de två analyserade artiklarna framställs som neutrala och kompetenta utan könsmarkering, ges därmed en mer stabil och självklar legitimitet i det mediala narrativet. Analysen indikerar hur journalistisk framing kan bidra till att reproducera könade föreställningar om vem som framställs som legitim att utöva makt inom fotbollens regelstyrda system.

5.1.1 Pionjärskap och representation

Utifrån följande kan en tydlig koppling göras till representationsteorin (Hall et al., 2013) genom att förklara grundligt hur medier skapar en synlighet som ger social legitimitet. Den kvinnliga domaren framställs som symbol för förändring eftersom deras kön gör dem synliga i en annars homogen yrkesgrupp. Denna asymmetri kan bidra till att förstärka kvinnliga domares symboliska roll, eftersom deras framgång i de analyserade artiklarna tolkas genom ett könsperspektiv. I Dagens Nyheter (2024) beskrivs Tess Olofsson exempelvis inte enbart som domare, utan som en representant för ett större jämställdhetsprojekt: *“Hon bryter ny mark för kvinnliga fotbollsdomare”* (DN, 2024). Genom denna formulering görs Olofsson till en symbol för förändring snarare än enbart en yrkesutövare, vilket enligt Hall (1997) är ett typiskt exempel på hur representation skapar mening bortom individen. I samma artikel fortsätter DN att beskriva Olofsson som en del av ett större samhällskifte snarare än som enskild yrkesutövare: *“Olofsson ses som ett bevis på att fotbollen långsamt förändras, även på de mest maktpräglade positionerna.”* (DN, 2024). Här blir representationen tvådelad, den synliggör möjligheten för kvinnor att inta maktpositioner men signalerar samtidigt att detta är undantag snarare än norm. Därmed blir kvinnliga domares offentliga roll inte bara en professionell prestation, utan också en social och normativ handling. Synligheten av kvinnliga domare fungerar alltså som en form av social legitimitet: genom att aktivt presentera deras prestationer och hinder skapas ett medvetande hos publiken om att jämställdhet är ett mål, och att kvinnor kan inta roller som traditionellt reserverats för män. Dessa inramningar bidrar till att kvinnliga domare blir symboliska representanter för förändring, eftersom deras prestationer och erfarenheter synliggör och ifrågasätter rådande normer i idrottens maktstruktur. Dessutom kan dessa framställningar analyseras med hjälp av framingteorin: genom att aktivt välja att betona pionjärskap, hinder och mod produceras en berättelse som både förstärker könsskillnader och konstruerar publika normer kring idrott och auktoritet (Kostopoulos & Mylonas, 2022).

I ett flertal artiklar i materialet framställs kvinnliga domare som symboler för förändring snarare än som neutrala yrkesutövare. I SVT Sport (2024) lyfts Tess Olofssons utnämning till ordinarie domare i herrallsvenskan fram som ett resultat av hennes historiska prestationer: *“I fjol skrev Tess Olofsson, 36, historia. Nästa säsong blir hon en ordinarie del av det allsvenska domarteamet.”* (SVT Sport, 2024). Artikeln beskriver också hur Olofsson och Almira Spahic tidigare fått provmatcher i allsvenskan, och hur Olofssons väg dit används för

att visa hennes roll i att bana väg för andra: *“I klippet ovan berättar Tess Olofsson om hur det är att bana väg för andra – och om kritiken hon fått för att hon är kvinnlig domare.”* (SVT Sport, 2024).

Denna typ av formulering där historiska prestationer och pionjärstatus lyfts fram, kan tolkas genom Halls (1997) representationsteoretiska perspektiv som ett sätt att ge social synlighet åt kvinnor i ett sammanhang där de historiskt varit underrepresenterade.

5.1.2 Tolkningsramar

Mediebevakningen av kvinnliga domare har under senaste åren presenterats och domineras främst av två interagerande tolkningsramar (frames), där den första beskrivs som *genombrottsramen* eller *pionjärramen*, som tenderar att fokusera på domarens prestation som en historisk bedrift och en nödvändig förändring mot den existerande normen.

Genombrottsramen är särskilt tydlig i artiklar från SVT Sport. I artikeln om Almira Spahic skriver SVT Sport (2023): *“Hon är den första kvinnan att agera assisterande domare i en herrallsvensk match”*. Formuleringen placerar domaren i ett historiskt narrativ där könet görs till den mest nyhetsvärda aspekten av hennes prestation. Redan i rubriken etableras ett narrativ där kön och *“första kvinnan”* ges större nyhetsvärde än den professionella rollen i sig. Denna inramning fortsätter i texten genom att hennes uppdrag kopplas till jämställdhet och representation, snarare än till domarteknisk kompetens. Inramningen betonar en stark och symbolisk betydelse, där domaren inte bara speglar sin egen framgång utan även en bredare kamp för jämställdhet inom domaryrket. Detta redaktionella fokus kan tolkas som ett sätt att skapa nyhetsvärde då kvinnans avancemang uppfyller kriteriet för en tydlig milstolpe. Genom detta språkbruk positionerar media den nämnda domaren som en symbolisk representant vars prestation går utöver det sportsliga meriterna. Genom att aktivt producera både positiva och negativa vinklar, bekräftar medier indirekt den existerande normen om en manlig standard i elitfotbollen. Att kön ges en framträdande position i både rubrik och ingress indikerar att just könstillhörigheten fungerar som en central nyhetsvinkel. I materialet är det genom benämningar som *“första kvinnan”* eller *“kvinnliga domare”* som händelsen laddas med betydelse, vilket antyder att kön fungerar som en central journalistisk markör i dessa framställningar.

Den andra framträdande ramen kan nämnas som *problemlösningsramen* och belyser det strukturella motståndet och fientliga klimatet som kvinnliga domare möter, vilket inkluderar

hot, sexistiska kommentarer och diskriminering både på och utanför arenan. I Aftonbladet (2025) beskrivs klimatet explicit genom vittnesmål: "*Jag blev kallad för hora och jävla värdelös domare*" (Aftonbladet, 2025). Med hjälp av mediernas explicita val att publicera dessa nyheter skiftar publikens fokus mot de återkommande missförhållandena i sporten, där man aktivt placerar ansvaret för svårigheterna på externa och strukturella aktörer såsom publiken, föreningar och förbundsstrukturer.

Dessa aktiva mediekonstruktioner som inkluderar antingen vittnesmål om hot och diskriminering producerar en dramaturgisk berättelse om "den drabbade pionjären" vars uthållighet och mod att stå emot systemet är lika centralt som den tekniska kompetensen. Mediernas beslut att fokusera på externa och strukturella problem i stället för tekniska misstag bidrar till skiftande uppmärksamhet hos publiken, från domarens individuella kompetens och meriter till den sociala kampen mot jämställdhet. Detta både förklarar och ursäktar de utmaningar som, i detta fall kvinnliga domare, ställs inför och gör därmed domarrollen för kvinnor till en social prestation snarare än en yrkesutövning.

5.1.3 Perspektiv i medier

Mediernas olika perspektiv påverkar framställningen av kvinnliga domare. Vissa texter, såsom Epoch Times (2023), använder ett mer åtgärdsorienterat ramverk där kravet på "*fler kvinnliga domare*" presenteras som en lösning på strukturella problem inom idrotten. Detta förskjuter fokus mot policy och konkreta åtgärder som kan implementeras, snarare än mot individuella prestationer. Andra texter, särskilt krönikor och personliga reflektioner använder istället en heroisk eller personlig inramning. I dessa fall beskrivs kvinnliga domare som förebilder och vägvisare vars personliga resor betonas för att inspirera andra domare. Denna ram tenderar däremot att individualisera framgången till individerna, vilket i sin tur kan dölja de hinder som fortfarande existerar för kvinnorna som tar sig an yrket (Dagens Nyheter, 2022; Musovic, 2022; Aftonbladet, 2025).

Därtill finns tydliga mönster i materialet som pekar på en könsspecifik normativitet i mediebevakningen. Kvinnliga domare tenderar att ramas in som undantag, pionjärer eller som symboliska framsteg - vilket förespråkar en avvikande position från normen. Samtidigt presenteras manliga domare som den neutrala och tekniska normen, vilket sällan kräver en förklaring av deras könstillhörighet. Nyhetsmedia placerar därmed konsekvent könet i förgrunden för kvinnliga domare genom att använda dramatiserade berättelser om "*första*

gången”, *”bryter ny mark*” och *”historisk*” händelser (SVT Sport, 2023; Dagens Nyheter, 2022). Mediebevakningarna bidrar därmed till en inramning där kvinnors närvaro framstår som en nyhet i sig, snarare än en naturlig del av domarrollen. Exempelvis upprepar Fotbollskanalens krönika budskapet *”domaren bestämmer – och domaren är en kvinna*” (Musovic, 2022), vilket både betonar auktoritet och förvåning över att maktutövaren inte är man. Den ständiga betoning på könet som ett särdrag riskerar att ytterligare cementera den manliga domaren som standard.

5.2 Dramaturgiska roller

Ur ett dramaturgiskt perspektiv, inspirerat av Goffmans syn på sociala roller som sceniska uppträdanden (Goffman, 1959), framträder tydliga skillnader i hur kvinnliga och manliga domare framställs. Kvinnliga domare tillskrivs roller som pionjäer och symboler för förändring i flera av artiklarna. Detta framgår exempelvis i Dagens Nyheters artikel om Tess Olofsson, där hon beskrivs som någon som *”bryter ny mark för kvinnliga fotbollsdomare*” (DN, 2024). Formuleringen placerar henne i en dramaturgisk roll som förändringsbärare, där hennes närvaro får ett symboliskt värde som sträcker sig bortom den enskilda matchen eller yrkesprestationen. Kvinnornas närvaro blir i sig en händelse, snarare än en rutinmässig del av fotbollen. I de två artiklar som istället fokuserar på manliga domare framträder en annan dramaturgisk roll, utan att kön eller symboliskt värde tematiseras. Detta placerar den manliga domaren i en mer vardaglig och professionell roll, där auktoriteten framstår som självklar snarare än förhandlad. Deras kön markeras inte vilket tydligt markerar att deras kompetens tas för givet och att dem agerar på den *”vardagliga scenen*”, med andra ord en plats där rutiner och professionalism råder. Detta kan tolkas som att kvinnliga domare däremot uppträder på en *”reformscen*”, där deras närvaro bär ett förändringsvärde för publiken som bevittnar händelserna.

Det dramaturgiska perspektivet behandlar det sociala livet som en scen där individer tilldelas roller, och den kvinnliga domarens offentliga roll kan genom detta perspektiv betraktas som komplext och avvikande från den omarkerade manliga auktoriteten.

5.2.1 Front stage

Goffman (1959) betonar skillnaden mellan *”front stage*” och *”back stage*” i socialt agerande. För kvinnliga domare innebär *”front stage*” på planen att de måste prestera både som domare och som symboler för jämställdhet. *”Front is the expressive equipment of a standard kind*

intentionally or unwittingly employed by the individual during his performance.” (Goffman, 1959, s. 10). Genom att tilldelas rollen som ”*symbolisk representant*” och ”*pionjär*” blir deras framträdande politiserat. Genom att förväntas agera som förebilder och bevisa att kvinnor kan inneha auktoritet i en mansdominerad miljö, vilket i materialet kan tolkas som en högre förväntan på trovärdighet i jämförelse med manliga kollegor, vars auktoritet i artiklarna sällan problematiseras. Den kvinnliga domarens yrkesutövning bedöms därmed inte bara utifrån regler och meriter utan också efter dess sociologiska konsekvenser.

Denna symboliska belastning förstärks av att kvinnliga domares kompetens och prestation betonas i kombination med den utsatthet de möter. Samtidigt framkommer det tydligt att kvinnliga domare utsätts för verbala påhopp, hot och trakasserier från spelare, ledare och publik (SVT Sport, 2023; Aftonbladet, 2025).

Denna dubbelhet, kompetens och utsatthet, kan analyseras genom det dramaturgiska perspektivet (Goffman, 1959), där domarens roll på planen liknas vid en scen där individen både måste prestera och hantera publikens och aktörernas förväntningar.

Utsattheten som kvinnliga domare ställs inför blir därmed en permanent del av deras ”*front stage*” och tvingar kvinnliga domare att inta rollen som social aktör, då mediernas val att främst fokusera på hot och diskriminering gör att deras personliga och privata svårigheter presenteras offentligt och blir en del av den professionella identitet som presenteras online för omvärlden. Till följd av detta förväntas kvinnliga domarna att synliggöra sitt arbete genom att tala om kön, utmaningar och arbetsmiljön trots att det kan komma att påverka deras sociala identitet och arbetsmöjligheter. Denna kontext innebär att oavsett om kvinnor agerar strikt instrumentellt på planen, ifrågasätts deras beslut och handlingar ständigt genom publikens och mediernas förväntningar.

5.2.2 Semi back stage

Strategier som mentorskap, träning och gemenskap kan förstås som en ”*semi-back stage*”. Traditionellt sett skulle dessa aktiviteter utgöra en ”*back stage*” där kvinnliga domare i avskildhet kan förbereda sig, bearbeta erfarenheter och stärka sin professionalitet (Goffman, 1959). Men eftersom medier under senare åren rapporterar om dessa initiativ - exempelvis projektet *Framtidens domare* under Gothia Cup (Aftonbladet, 2025), förvandlas det privata förberedelserummet till en halvoffentlig zon - också kallat för den gråa zonen.

I denna "*semi-back stage*" får publiken insyn i det arbete som krävs för att navigera mellan stress, normpress och hot. Goffman (1959) definierar ursprungligen den bakre regionen som en plats där aktören kan slappa av och motsäga det intryck som ges på scenen: "*Back regions are places relative to front regions, where the impression fostered by the performer is knowingly contradicted as he prepares or relaxes himself for performance in front.*" (s. 112).

Vidare förblir "*semi-back stage*" inte helt stängt, för när medierna lyfter fram mentorskapsprogram och intern utbildning, fungerar dessa som en synlig förberedelsezon. I dessa artiklar illustreras hur professionella identiteter byggs upp genom både privat stöttning både på och utanför den publika scenen, som i detta fall utspelar sig på fotbollsarenorna världen runt. Denna medieskildring kan analyseras genom framingteorin (Kostopoulos & Mylonas, 2022), som presenterar hur medier strukturerar berättelsen för att påverka tolkningen. Med hjälp av att lyfta fram hot, trakasserier och mentorskapsprogram i samma narrativ ramas kvinnliga domare in som både utsatta och aktiva aktörer som erhåller kontrollen över sin egen professionella utveckling.

I SVT Sport (2025) beskrivs hur Tess Olofsson tvingats hantera hot i samband med matcher: "*Det har hänt att jag fått poliseskort efter matcher*" (SVT Sport, 2025). Genom att lyfta fram dessa erfarenheter exponeras domarens "*semi-back stage*"-liv i mediernas "*front stage*", vilket enligt Goffman (1959) bidrar till en dramaturgisk förskjutning där privat sårbarhet blir en del av den offentliga rollen.

5.2.3 Könrepresentation

Utifrån representationsteorin (Hall et al., 2013) reproducerar denna inramning mediala föreställningar om vem som anses "passande" som domare. Kvinnliga domare framställs som atypiska i en mansdominerad arena. Enligt framingteorin (Kostopoulos & Mylonas, 2022) skapar betoning på ord som "*först*", "*historiskt*" och "*brytande*" en tolkningsram där kön ges större vikt än professionell kompetens. Medan manliga domare framstår som neutral kompetens på den vardagliga scenen, placeras kvinnliga domare på en "*front stage*" där prestationer tolkas genom ett könsperspektiv. Denna asymmetri visar hur medier inte bara speglar verkligheten utan även konstruerar sociala förväntningar som påverkar yrkesroll och legitimitet.

SVT:s mer faktabaserade rapportering erbjuder ibland en strukturell och statistisk ram, där kvinnors närvaro förklaras genom antal och procent snarare än prestation. Även detta

signalerar dock avvikelse, eftersom statistiken används för att motivera varför kvinnor är få. Framingteorin belyser hur fokus, rubriker och adjektiv formar publikens tolkningar. Genom att lyfta kvinnors "historiska" prestationer görs kön till ett centralt attribut, vilket påverkar uppfattningar om det normala och det exceptionella. Därmed framställs kvinnliga domare som pionjärer snarare än självklara aktörer.

Manliga domare tillskrivs i stället roller som neutrala experter och auktoriteter (SVT Sport, 2024; Dagens Nyheter, 2022; Musovic, 2022; Athenas, u.å.). De benämns som "domaren", "huvuddomaren" eller "erfaren", utan könsmarkering, och deras kompetens tas för given på den vardagliga scenen. Kvinnliga domare placeras däremot på en "reformscen", där närvaron i sig signalerar förändring. De förväntas därför både vara domare och representanter för jämställdhet, ett krav som inte ställs på män.

Dramaturgin samverkar med representationsteorin och framingteorin genom att kvinnliga domare framställs som pionjärer och historiska aktörer, vilket reproducerar genusnormer och styr publikens tolkning (Hall et al., 2013; Kostopoulos & Mylonas, 2022). Beskrivningar som "modiga", "banbrytande" och "historiska" placerar kvinnliga domare i en dramatisk ram som förstärker skillnaden mot den normativa manliga domarrollen. Att manliga domare i begränsad utsträckning ges motsvarande adjektiv förklarar hur kön fungerar som ett dramaturgiskt verktyg i nyhetsjournalistiken.

5.3 Språkliga skillnader

I det analyserade materialet konstrueras könsrepresentationer genom återkommande språkliga val, särskilt i rubriker och ingresser. Formuleringar som "bryter ny mark" och "första kvinnan" förekommer i flera artiklar om kvinnliga domare (SVT Sport, 2023; DN, 2024) och laddar prestationerna med symbolisk och historisk betydelse. Särskilt i rapporteringar om hur kvinnliga domare produceras en tydlig avvikelse från den manliga normen, vilket kan förstås som en språklig bekräftelse av rådande maktstrukturer. Kvinnliga domare beskrivs i dessa artiklar med verb och fraser som "bryter ny mark" och "banar väg" (Dagens Nyheter, 2022), uttryck som betonar rörelse, förändring och undantag. I SVT Sports artikel om Almira Spahic används formuleringen "skriver historia" för att beskriva hennes debut (SVT Sport, 2023), vilket tydligt signalerar att händelsen konstrueras som exceptionell snarare än rutinmässig. Rubriker i Dagens Nyheter, SVT och Aftonbladet använder just sådana metaforer för att framhäva historisk betydelse.

Däremot är den mest fundamentala skillnaden användningen av könsord och handlingsverb, där kvinnan präglas av termer som *"kvinnliga domare"* och *"första kvinnor"*. Dessa sekundära metaforer markerar en semantisk spänning i mottagandet där den manliga domarrollen är neutraliserad - med andra ord betraktad som prototypen genom det omarkerade ordet *"domare"*, medan den kvinnliga rollen måste förklaras och kodas som ett undantag eller avvikelse i vardagen. Dessa språkliga skillnader påminner mottagarna om domarnas kön och reproducerar att manlighet utgör den normaliserade standarden för auktoritet kopplat till elitfotbollen.

5.3.1 Könsmarkering i språket

I mer neutrala matchreferat används handlingsverb som *"dömer"*, *"avblåser"* och *"visar gult"* utan tydliga skillnader mellan kvinnliga och manliga domare. Eftersom urvalet främst består av artiklar där kön redan tematiseras, exempelvis genom jämställdhet, historiska debuter eller satsningar, tillförs dock ofta ett värdeladdat lager när kvinnliga domare lyfts fram som just kvinnor. De beskrivs som *"modiga"* eller *"respektfullt mottagna"*, vilket skapar en emotionell dimension. Positiva omdömen som *"duktig"*, *"skicklig"* och *"cool"* förekommer, men kombineras **regelbundet i artiklarna** med markörer som *"historiskt"* eller *"ovanligt"* (Dagens Nyheter, 2022; Musovic, 2022; SVT Sport, 2024). Därmed förenas berömmet med en implicit markering av avvikelse från normen. Det innebär inte att all rapportering om kvinnliga domare präglas av denna diskurs, utan att den återkommer i texter där kön görs till ett centralt tema och därmed reproduceras som särskiljande kategori.

Fotbollskanalens hyllningar av Stéphanie Frappart betonar exempelvis hennes *"pondus, tydlighet och bestämdhet"*, men relaterar dessa egenskaper till hennes kön, vilket förstärker könsmarkeringen och förhindrar att de framstår som enbart professionella meriter. Dessa språkliga val skapar dramaturgiskt en *"front stage"* där kvinnliga domare inte bara utför sitt arbete, utan också symboliserar förändring och historiskt genombrott. Prestationen ramas därmed in som dramatisk snarare än rutinmässig. Manliga domare beskrivs i kontrast med neutrala och funktionella termer, vilket osynliggör deras kön och normaliserar deras prestationer som norm för domarrollen.

Denna metaforik signalerar att kvinnlig framgång kräver ett extraordinärt mått av styrka och motståndskraft, inte bara för att vara kompetent utan för att verka i en mansdominerad

elitmiljö. Kvinnliga framgångar framställs därmed som moraliska segrar mot strukturella hinder snarare än som en naturlig följd av merit.

5.3.2 Personliga berättelser och privatliv

I flera reportage om kvinnliga domare ges stort utrymme åt personliga reflektioner och känslor. I Dagens Nyheters intervju med Tess Olofsson (2024) beskriver hon exempelvis sitt uppdrag med orden *“det känns helt oslagbart”*. Fokus på känsloupplevelsen bidrar till en personcentrerad framställning där individens inre erfarenheter lyfts fram, snarare än domarrollens tekniska eller organisatoriska dimensioner. I jämförelse präglas intervjun med den manliga domaren Theodor Hovberg (Uppland, 2023) av ett mer sakligt språk, där yrkesrollen beskrivs utan känslomässig inramning. Reportage om kvinnliga domare innehåller teman om uppoffringar, privatliv, familj och kroppslighet, aspekter som **mer sällsynt** lyfts fram i porträtt av manliga domare. Exempelvis diskuterar längre reportage om svenska domare som Tess Olofsson frågor om graviditet, kropp och balans mellan yrke och privatliv (Dagens Nyheter, 2022; SVT Sport, 2025). Detta kan reproducera traditionella genusnormer där kvinnors privata sfär blir en del av nyhetsvärdet. Språket skapar dessutom en emotionell dramaturgi, ordval som *“modiga”* eller *“historiska”* väcker identifikation och empati hos läsaren. Detta förstärker *“front stage”*-effekten genom att publiken uppfattar kvinnliga domare som aktörer med både symboliskt och emotionellt värde, medan manliga domare betraktas som neutrala funktionärer.

Media betonar även den låga mediala exponeringen av kvinnliga domare, trots deras internationella uppdrag och framgångar. Språket i artiklarna, ibland med citat som *“hora”* eller *“din jävla värdelösa domare”* (Aftonbladet, 2025) används för att dramatisera verkligheten, samtidigt som metaforer för prestation, utveckling och egenmakt skapar en positiv ram som lyfter deras kompetens.

5.3.3 Institutionellt och faktabaserat språk

När journalistiken antar en mer faktabaserad form, som i SVT och Epoch Times, används statistik, experter och strukturella perspektiv för att belysa ojämställdhet i domarkåren. Detta institutionella språkbruk tenderar att flytta fokus från den enskilda individen till en övergripande systemnivå, och i kontrast till detta använder krönikor och mer personligt hållna texter anekdoter och känslomässiga uttryck för att skapa identifikation och engagemang hos läsaren. Trots dess genreskillnader framträder analysen tydliga skillnader i hur kvinnliga

respektive manliga domare konstrueras språkligt, vilket blottlägger en underliggande diskriminerande struktur i medierapporteringen.

Analysen visar således att kvinnliga domare konsekvent beskrivs som avvikelser från normen, ofta genom epitet som *modiga pionjärer*, där deras kön görs till ett centralt attribut. I de två analyserade artiklarna om manliga domare framträder en mer neutral och tekniskt orienterad framställning. De är kort och gott *domare*, vars kön i liten utsträckning markeras språkligt eftersom det tas för givet.

5.3.4 Språklig asymmetri och normer

Denna språkliga asymmetri blir tydlig i exempelvis Aftonbladets (2025) uttryck "*tufft klimat för kvinnliga domare*", där formuleringen markerar både prestation och utsatthet, medan motsvarande artiklar om manliga domare i liten utsträckning lyfter fram externt motstånd, psykiska- eller fysiska utmaningar. Detta visar en återkommande skillnad i tillskrivandet av agens; manliga domare beskrivs oftare med aktiva verb kopplade till kompetens och beslutskraft, medan kvinnliga domare i högre utsträckning beskrivs med passiva formuleringar eller i relation till sin omgivnings reaktioner.

Vidare indikerar de språkliga valen en form av trivialisering där kvinnors professionella roll sammanblandas med privata attribut. Detta kan tydligt kopplas till att man bedöms utifrån sina meriter på planen, medan texter om kvinnor tenderar att inkludera ovidkommande detaljer om familjeliv, utseende eller känslor som i sin tur flyttar fokus från deras yrkeskompetens. Genom att kombinera metaforer, emotionella adjektiv och narrativ skapas en tolkningsram där kvinnliga domare blir symboler för förändring och jämställdhet, snarare än enbart professionella aktörer (Hall et al., 2013; Kostopoulos & Mylonas, 2022).

Sammantaget visar mediernas framställning att kvinnliga domare befinner sig i en dubbel position: de är både utsatta och pionjärer. Representationsteorin hjälper oss förstå varför deras kön framhävs i medierna, det dramaturgiska perspektivet visar hur deras roll på planen är en scen för både prestation och hantering av kritik och framingteorin förklarar hur medier strukturerar berättelsen för att skapa förståelse och engagemang hos läsaren. Artiklarna understryker att återväxten av kvinnliga domare är beroende av riktade stödstrukturer och mentorskap, samtidigt som deras prestationer och historiska genombrott blir viktiga symboler för förändring inom svensk fotboll.

5.4 Analys av frames

Analysen identifierar sju centrala frames som präglar den journalistiska framställningen av främst kvinnliga, men även till viss del, manliga fotbollsdomare i svensk nyhetsmedia 2020 - 2025: pionjär-/genombrottsramen, normativramen, utsatthetsramen, heroiska ramen, strukturella ramen, nyhetsformatsramen och problemlösningsramen.

Pionjär-/genombrottsramen är särskilt framträdande i artiklar som beskriver kvinnliga domare som "historiska" aktörer som "bryter ny mark". Här görs kön till en central tolkningspunkt, vilket skapar en berättelse om framsteg men samtidigt framställer kvinnors närvaro som exceptionell snarare än självklar. I flera av de analyserade artiklarna ramar kvinnliga domare in som undantag och symboler för förändring, där könet i sig blir nyhetsvärde.

I kontrast framträder normativramen, där manliga domare beskrivs som neutrala och professionella utan könsmarkering. De representerar normen, medan kvinnliga domare konstrueras som avvikande, vilket reproducerar kön som synligt för kvinnor och osynligt för män.

Utsatthetsramen lyfter verbala påhopp, hot och trakasserier mot kvinnliga domare och betonar både sårbarhet och uthållighet. Kvinnan framställs som offer och överlevare i en mansdominerad miljö, vilket skapar empati och dramatik, exempelvis i citat som "jag blev kallad för hora" (Aftonbladet, 2025).

Samtidigt används en heroisk frame, där kvinnliga domare framställs som modiga, inspirerande och förebilder för andra kvinnor. Denna ram ger dem symboliskt kapital som bärare av förändring och jämställdhet, men tenderar samtidigt att förstärka könets roll i berättelsen genom att göra deras prestationer till undantag.

Den strukturella ramen återfinns i mer faktabaserad rapportering med fokus på statistik, mentorskap och institutionella åtgärder. Här flyttas tolkningen från individ till system, och jämställdhet formuleras som ett strukturellt snarare än personligt problem. I Epoch Times (2023) lyfts statistik fram som en del av argumentationen om strukturella problem, där rapporten noterar att exempelvis "38 procent av de kvinnliga domarna känt sig diskriminerade" och att "12 procent känner sig mycket otrygga" som konkreta siffror på utmaningar i domaryrket.

Nyhetsformatsramen visar hur journalistiska format och visuella val påverkar framställningen. Tabloid- och populärpress betonar ofta historiska genombrott, personliga berättelser och känslomässiga aspekter, vilket markerar kvinnliga domares avvikelse och skapar dramatik (Musovic, 2022; Fempers, 2024; Expressen, 2023; Aftonbladet, 2025). Bredformatartiklar använder i stället statistik och analys, vilket placerar kvinnors prestationer i ett systemperspektiv (Dagens Nyheter, 2024; SVT Sport, 2020 - 2025; Uppland, 2023; Epoch Times, 2023; Athenas, u.å.). Därmed synliggörs hur format styr nyhetsvärde: kvinnors kön görs relevant, medan manliga domare framställs som rutinmässiga och könsneutrala (Sparks & Tulloch, 2000; Uribe & Gunter, 2004).

Problemlösningsramen används i detta fall för att synliggöra det strukturella motstånd som kvinnliga domare möter, då mediernas rapportering om hot, sexism och diskriminering positionerar dessa händelser som återkommande missförhållanden inom sporten. Vilket därmed förskjuter ansvaret på institutionell nivå snarare än individnivå.

Tillsammans konstruerar dessa frames en dubbel standard om kvinnliga domare, där de framställs både som pionjärer och som utsatta aktörer. Denna dubbelhet avslöjar en paradox i deras legitimitet: även när de symboliserar förändring ifrågasätts deras auktoritet och professionalism. Samtidigt framstår manliga domare som den osynliga normen, vilket förstärker könsskillnaderna. I materialet framstår kön inte enbart som en beskrivande egenskap, utan som en central tolkningsram för hur domarrollen uppfattas, värderas och ges legitimitet i svensk sportjournalistik.

5.5 Återkoppling till forskningsfrågor

Analysen visar sammantaget att kvinnliga domare konsekvent ramas in genom en kombination av pionjärskap, historisk betydelse och utsatthet, utifrån frågeställning 1. De framställs som avvikande från normen och deras kön blir ett centralt journalistiskt fokus. Manliga domare ramas in som neutrala, rutinmässiga och professionella utan genusmarkering. Därmed fungerar kön som en aktiv inramning för kvinnor men som en osynlig norm för män.

Den dramaturgiska analysen visar att kvinnliga domare tillskrivs roller som pionjärer, förebilder och symboler för jämställdhet, utifrån frågeställning 2. Deras "front stage" präglas av både prestation och symboliskt ansvar, medan deras "semi-back stage" synliggörs genom mentorskap, stödstrukturer och hantering av utsatthet. Manliga domare framställs som

experter i en neutral och professionell vardagsscen, fria från genusbaserade förväntningar. Denna rollfördelning förstärker kvinnors dubbla position som både aktörer och symboler, medan män ges en renodlad expertroll.

Språkanalysen visar att sportjournalistiken använder metaforer, adjektiv och berättartekniker som tydligt könsmarkerar kvinnliga domare genom ord som "*historisk*", "*modig*" och "*banbrytande*" eller beskrivningar av utsatthet som "*tufft klimat*", utifrån frågeställning 3. Dessa språkliga val skapar emotionella och dramaturgiska narrativ där kvinnor framstår som undantag, förändringsagenter eller offer. Män beskrivs genom neutrala verb och funktionsord, vilket bidrar till att osynliggöra deras kön.

6. Diskussion

6.1 Introduktion

Studiens analys bekräftar en tydlig asymmetri i den mediala representationen av fotbollsdomare under perioden 2020 - 2025 och resultaten presenterar att kvinnliga domare konsekvent gestaltas som avvikande, banbrytande och historiskt betydelsefulla aktörer - där deras prestationer oupphörligen kopplas till kön för att understryka deras pionjärskap.

Den motsvarande gestaltning för manliga domare är huvudsakligen regelstyrd och professionell, utan någon könsrelaterad distinktion. Denna skillnad innebär att kvinnors enkla närvaro utgör ett nyhetsvärde i sig, vilket skapar en dubbel position där de både är framgångsrika yrkeskvinnor och symboliska representanter för jämställdhetskampen.

Denna asymmetri bekräftas genom rubrikval. Musovics (2022) och Aftonbladets (2025) artiklar använder fraser som *"Bara kvinnor får döma"* samt citerar *"Jag blev kallad för hora och jävla värdelös domare"* för att tydligt framhäva de kvinnliga domarnas annorlunda ställning. Som en kraftfull kontrast väljer däremot Dagens Nyheter (2024) och SVT Sport (2020 - 2025) oftare ett mer neutralt språkbruk med statistik och expertutlåtanden som framhäver prestation och kunnande istället för könstillhörighet.

I det följande diskuteras studiens resultat i termer av hur den mediala konstruktionen reproducerar könsnormer inom domaryrket. Diskussionen omfattar en fördjupad förståelse av inramningens strategier och teoretiska utgångspunkter, en kritisk reflektion över dess konsekvenser samt studiens begränsningar och rekommendationer för framtida forskning.

6.2 Könsnormer

Denna skillnad i representation avslöjar hur journalistiken bidrar till reproduktionen av könsnormer inom domaryrket. Genom att lyfta fram manliga domare som den osynliga normen - vars kompetens och auktoritet tas för givet och bekräftar den manliga hegemonin i yrkesrollen skapas ett extra dramaturgiskt krav på kvinnorna, där deras framträdande på planen inte bara utgör en professionell yrkesövning, utan också en social och normativ handling där de förväntas agera som symboler för förändring. Denna ojämna fördelning riskerar att därav att göra det svårare för kvinnor att uppfattas som trovärdiga, eftersom de ständigt behöver försvara sin auktoritet medan deras manliga kollegors auktoritet antas vara socialt givet.

Denna diskursiva inramning i nyhetsmedier, som positionerar kvinnliga domare som avvikande upprätthålls tydligt genom ett urval interagerade frames och strategier. Enligt representationsteorin (Hall et al., 2013) producerar denna mediala synlighet visserligen social legitimitet, men i en homogen yrkesgrupp bidrar den samtidigt till en asymmetri där den kvinnliga domaren ses som en symbol för förändring, vilket synnerligen presenteras som ett undantag snarare än en norm.

Den mest centrala strategin som uppmärksammas är det diktoma tillvägagångssättet som konsekvent presenterar manliga domare som den neutrala standaren och kvinnliga som pionjärer och undantag. Detta producerar en dramaturgisk effekt som belyses av Goffmans (1959) dramaturgiska perspektiv, där manliga domare agerar på den "*vardagliga scenen*" där professionalism tagits för givet, medan kvinnliga domare tvingas upp på en "*reformscen*" där deras närvaro tydligt förespråkar ett förändringsvärde.

Denna belastning understryks ytterligare genom det ständiga fokuset på strukturellt motstånd och utsatthet, som bidrar till att publikens uppmärksamhet skiftas från deras kompetens till den sociala kampen. Dessa inramningar, kombinerat med en tydlig könsmarkering och inkludering av privata detaljer cementerar kvinnors yrkesroll som politiserad.

Som resultat av denna höga belastning på kvinnornas "*front stage*" belyser analysen dessutom den viktiga delen av stödstruktur som mentorskap, det vill säga "*semi-back stage*" som en kritisk strategisk kontrollmekanism. Beslutet av att exponera detta bakomliggande arbete, reproducerar ett narrativ där domarna ramas in som aktiva aktörer som proaktivt hanterar och motarbetar strukturella hinder.

Orimligt nog riskerar denna strategi att förskjuta, snarare än att eliminera den dramaturgiska belastningen som beskrivs. Istället för att enbart prestera på planen, måste kvinnorna nu även upprätthålla bilden av auktoritet och utveckling i den halvoffentliga zonen som presenteras i media. Detta skapar en paradox: de uppfattas samtidigt som symboler för förändring och som aktörer som måste anpassa sig till befintliga könsnormer för att deras prestationer ska erkännas. Denna dubbelhet problematiserar synen på domarrollen som en neutral yrkesutövning, eftersom framgång nu kräver både sportlig skicklighet och en synlig social prestation även bakom kulisserna.

6.3 Frames och teorier

Analysen av frames visar hur olika journalistiska strategier formar framställningen. Pionjär- och heroiska framesen lyfter fram kvinnliga domare som förebilder och historiskt betydelsefulla, medan utsatthetsramen betonar sårbarhet och hinder. Normativramen osynliggör manliga domares kön och reproducerar hegemonisk maskulinitet. Den strukturella ramen belyser institutionella faktorer och behovet av åtgärder för att uppnå jämställdhet. Nyhetsformatsramen visar dessutom hur format och visuella konventioner påverkar berättelsen.

Kvinnliga domare markeras ofta genom rubriker, bildval och fokus på historiska genombrott i tabloidartiklar (Musovic 2022; Fempers 2024; Expressen 2023; Aftonbladet 2025). I bredformatsartiklar, såsom Dagens Nyheter (2024) och SVT Sport (2020 - 2025), används däremot mer faktabaserat och analytiskt material med statistik och institutionella perspektiv.

Kombinationen av dessa frames illustrerar hur medier konstruerar en dubbel berättelse: kvinnliga domare framställs som både pionjärer och utsatta, medan manliga domare representerar normen. Konsekvenserna av denna dubbla berättelse är flera. För det första riskerar den att reproducera stereotypa uppfattningar om kön och kompetens, vilket påverkar allmänhetens och sportens aktörers syn på kvinnliga domares auktoritet. För det andra skapar den ett extra prestationskrav för kvinnliga domare: de måste inte bara prestera på planen utan också ”förklara” och legitimera sin roll i mediernas berättelser, ett krav som inte ställs på samma sätt hos manliga domare. För det tredje kan denna dubbelhet påverka unga kvinnor som överväger domarskapet då rapporteringen i medier signalerar att framgång kräver både sportlig skicklighet och ständig social och symbolisk prestation, vilket kan avskräcka vissa från att ta steget in i yrket.

Detta visar att medierapporteringen både förstärker och komplicerar jämställdhetsarbetet, eftersom berättelserna skapar en symbolisk ordning där kvinnliga domare alltid måste ”förklaras” medan manliga domare får vara neutrala. I praktiken innebär det att mediernas sätt att beskriva aktörer kan förstärka traditionella könsroller, försvåra legitimiteten för kvinnliga domare och upprätthålla en ojämn maktbalans i sporten, trots att kvinnor i praktiken besitter samma kompetens som män.

Genom att koppla resultaten till de teoretiska utgångspunkterna blir det tydligt hur representationsteorin, det dramaturgiska perspektivet och framingteorin kompletterar varandra. Representationsteorin visar hur könsnormer reproduceras genom språk och berättarramar. Det dramaturgiska perspektivet synliggör hur kvinnliga domare befinner sig i en dubbelroll som yrkesutövare och symboler för jämställdhet, där deras offentliga (front stage) handlingar granskas mer intensivt än männens. Framingteorin förklarar hur medier strukturerar artiklar för att förstärka dessa normer, vilket skapar en mediebild där kvinnor både avviker från normen och samtidigt framställs som inspirerande. Denna integrering av teori och empiri stärker studiens trovärdighet och validitet.

6.4 Reflektion över konsekvenser

Mediernas framing av kvinnliga fotbollsdomare har konsekvenser som sträcker sig bortom enskilda artiklar eller nyhetshändelser. Genom att konsekvent rama in kvinnliga domare som pionjärer, undantag eller symboler för jämställdhet skapas en berättelse där kön framstår som en central aspekt av deras yrkesidentitet. Detta påverkar hur både publik, institutioner och framtida domare uppfattar yrket. Det är också viktigt att reflektera över indirekta effekter, exempelvis kan unga flickor som intresserar sig för fotboll påverkas av mediebilderna och känna att domaryrket är både utmanande och exklusivt för män, vilket kan leda till lägre rekrytering. Samtidigt kan positiva berättelser om pionjärer inspirera och fungera som förebilder, särskilt om artiklar kombinerar personlig historia med konkreta exempel på kompetens och prestation. Denna dubbelhet visar att mediernas framing både kan begränsa och möjliggöra framtida jämställdhet i yrket. Denna ambivalens kan också bidra till att både normalisera kvinnors närvaro på sikt, men samtidigt förstärka föreställningen att kvinnor måste bevisa sig mer än män.

När kvinnliga domare i medier framställs som exceptionella snarare än som en naturlig del av fotbollens struktur, bidrar journalistiken indirekt till att befästa föreställningen om domaryrket som ett manligt område. Detta kan i sin tur påverka rekryteringen negativt på så sätt att unga kvinnor som överväger att bli domare kan uppfatta rollen som förknippad med motstånd, kamp eller särskilda krav snarare än som ett öppet yrke för alla. Forskning om genusrepresentation inom idrott (ex. Shor et al., 2015; Calheiro, 2020) visar att denna typ av symbolisk inramning kan ha långsiktiga effekter på både motivation och tillhörighetskänsla inom mansdominerade yrken.

Mediernas framing kan därmed förstås som central för konstruktionen av kvinnliga domares professionella legitimitet. Legitimitet framstår inte som en självklar egenskap kopplad till rollen som domare, utan som något som ständigt måste förhandlas och bevisas. I detta avseende blir legitimitet inte bara ett analytiskt tema utan också ett normativt värde, då en stabil och könsneutral legitimitet är en förutsättning för jämlika villkor inom domaryrket. När kvinnliga domare framställs som undantag eller symboler riskerar deras legitimitet att bli villkorad, snarare än institutionellt förankrad.

Mediernas framing påverkar även publikens förtroende för kvinnliga domare. När journalistiken betonar kön snarare än kompetens riskerar det att undergräva domarens auktoritet, eftersom publiken uppfattar hennes beslut genom föreställningar kopplade till hennes kön. Det dramaturgiska perspektivet (Goffman, 1959) belyser här hur kvinnliga domare tvingas balansera mellan att uppträda som auktoriteter och samtidigt motsvara förväntningar på femininitet. Om medierna förstärker bilden av kvinnliga domare som sårbara eller kontroversiella aktörer, snarare än som neutrala yrkespersoner, bidrar detta till att befästa en bräcklig legitimitet. Detta kan även påverka relationen mellan domare och spelare, där respekt och auktoritet i realtid påverkas av publika narrativ.

Vidare har framingens konsekvenser en direkt koppling till jämställdheten inom domarvärlden. När mediernas berättelser fokuserar på individers prestationer snarare än strukturella hinder skapas en illusion av framsteg utan att de maktordningar som präglar domarrollen ifrågasätts. Denna symboliska jämställdhet där kvinnliga domare hyllas som förebilder men fortfarande betraktas som avvikande, riskerar att dölja de ojämlika villkor som kvarstår inom domarkåren. På så sätt fungerar medierna både som spegel och förstärkare av den könade maktstruktur som fortfarande präglar domarprofessionens institutioner.

6.5 Metarefleksion - mediernas roll i att forma könsnormer

Studien visar att mediernas roll i skapandet av könsnormer sträcker sig bortom frågan om representation i enskilda sportartiklar; genom en medial logik baserad på nyhetsvärde, konflikt och avvikelse framställs kvinnliga domare som symboler för makt och förändring snarare än som neutrala yrkesutövare. Detta speglar ett bredare samhällsligt mönster där kvinnor inom mansdominerade fält som politik och näringsliv ofta markeras som avvikande pionjärer, medan manlighet förblir den omarkerade normen (Van der Pas & Aaldering, 2020; Wikipedia, 2025).

Detta belyser hur medierna fungerar som en normativ kraft som genom återkommande språkbruk och dramaturgiska val definierar vad som anses normalt och legitimt. Samtidigt är detta inflytande inte ensidigt; journalistiken kan också utmana traditionella könsnormer. Genom att fokusera på kompetens och prestation snarare än kön kan medierna bidra till mer inkluderande representationer och omförhandlingar av könets betydelse i både idrott och samhället i stort. På så sätt blir medierna både en reproducerande och potentiellt transformerande aktör i skapandet av normer, vilket belyser deras komplexa roll i sociala och kulturella processer.

6.6 Begränsningar i studien

Studiens begränsningar påverkas av flera metodologiska och empiriska avgränsningar, där en urvalsstrategi tillämpats med fokus på svenska nyhetsmedier under en begränsad tidsperiod 2020 - 2025, kan medföra en kontextuell specificitet. Denna selektion kan förstärka bilden av kvinnliga domare som avvikande och pionjärer, vilket är en viktig aspekt att beakta vid tolkning av resultaten och generaliseringen till det bredare medielandskapet.

En viktig metodologisk reflektion under arbetet berör risken för urvalsbias, eftersom nyhetsjournalistik tenderar att prioritera händelser med högt nyhetsvärde, exempelvis historiska genombrott eller exceptionella händelser. Som ett resultat kan det empiriska materialet ha överbetonat banbrytande och dramatiska inramningar vilket kan innebära att vardagliga, neutrala rapporteringar om kvinnliga domare, så väl som den mer rutinmässiga bevakningen av manliga domares prestationer, potentiellt kan vara underrepresenterade. Ytterligare en begränsning är att själva framinganalysen i sig kan påverka tolkningarna: genom att fokusera på vissa teman och perspektiv riskerar andra aspekter av materialet att hamna i skymundan. Därtill kan forskarens personliga förväntningar, antingen genom ett medvetet eller omedvetet "genusglasögon"-synsätt påverka vilka mönster som främst uppmärksammas under arbetets tid. Ett snävt urval av nyhetsartiklar kan dessutom begränsa generaliserbarheten, och att diskutera dessa metodologiska begränsningar kan de bidra till en mer kritisk och nyanserad förståelse av resultaten.

Med hänsyn till dessa begränsningar rekommenderas följande områden för att bredda kunskapen och förståelsen för könsrepresentationernas utveckling inom domaryket. Framtida studier bör omfatta längre tidsperioder för att etablera en longitudinell bild av förändringstakten i medierna. Dessutom skulle en internationell jämförande analys av

medierapportering, tillsammans med en utredning av sociala mediars dynamik, vara avgörande för att placera de svenska resultaten i relation till andra nationaliteter och kulturella normer.

6.7 Förslag till vidare forskning

Med hänsyn till studiens avgränsningar och teoretiska utgångspunkter identifieras flera centrala forskningsluckor som förtjänar att fördjupas i framtida akademiska arbeten. Då denna studie fokuserat på textanalys, uppmärksammas en kritisk lucka där framtida forskning måste genomföra mottagarstudier, såsom enkätstudier eller fokusgrupper för att kartlägga hur publiken tolkar domarnas kompetens, auktoritet och genus i stort. Dessutom är kvalitativa intervjuer med domare nödvändiga för att undersöka hur det mediala trycket att agera som symbolisk representant påverkar deras yrkesidentitet, stressnivåer, motivation och karriärutveckling.

För att testa generaliserbarheten av de svenska resultaten skulle dessutom en internationell jämförande analys av medierapportering utgöra en viktig riktning, likaså att utvidga analysen till andra idrottskontexter och etablera en longitudinell studie över en längre tidsperiod.

Avslutningsvis, baserat på studiens insikter, kan ett antal konkreta rekommendationer utformas för att aktivt motverka genusstereotyper i sportjournalistiken. Det primära ansvaret faller på medier och idrottsorganisationer att proaktivt förändra narrativet kring kvinnliga domare. Detta förutsätter en målinriktad insats för att minska överdrifter kring innovation och könsbaserade skillnader, och istället skapa en balanserad rapportering som konsekvent betonar professionell expertis och prestation. Journalister bör ges mer utbildning i genusmedveten journalistik för att garantera att domarens auktoritet och professionalism alltid sätts före könsidentitet. Att aktivt lyfta fram kvinnliga förebilder på ett inkluderande sätt kan sådana åtgärder bidra till en nödvändig normalisering av kvinnors närvaro inom domaryrket, vilket i sin tur förstärker deras yrkesidentitet och främjar en ökad och jämlik respekt från publiken.

7. Slutsats

Denna studie utforskade representationen av kvinnliga domare i svensk nyhetsrapportering under tidsperioden 2020 och 2025. Analysens resultat, med fokus på inramning, dramaturgiska roller och språkliga konstruktioner, tyder på en genomgripande ojämlikhet i medietäckningen, där kvinnors deltagande och prestationer genererar specifika könsrelaterade representationer. Analysen tyder på att medierna konstruerar en diskurs där legitimitet på planen kopplas till kön, vilket påverkar både värderingen av och uppmärksamheten kring domarnas prestationer

Studiens centrala fynd belyser en distinkt obalans i mediebevakningen och besvarar frågeställning 1, som berör hur kvinnliga fotbollsdomare ramar in i svensk sportjournalistik, där kvinnliga domare porträtteras som avvikelser och pionjärer till skillnad från deras manliga kollegor. Dessa kvinnliga domare porträtteras regelbundet genom pionjärframen och utsattshetsframen, vilket resulterar i att deras prestationer på och utanför planen politiseras.

Denna inramning bygger på ett retoriskt fokus på "*historiska genombrott*" och "*första gången*" inom ett traditionellt mansdominerat yrke, samtidigt som de belyser de strukturella hinder, hot och trakasserier som de ställs inför. Inramningen indikerar och förmedlar att kvinnors närvaro i sig utgör ett nyhetsvärde, vilket hjälper till att förstärka den manliga domaren som den osynliga normen.

Studiens resultat visar att sportjournalistiken spelar en central roll i konstruktionen av domares legitimitet. Trots att domarrollen är strikt reglerad och bygger på formella utbildnings- och bedömningssystem, formas uppfattningen om auktoritet i hög grad genom mediernas representationer. Genom könade framingsstrategier riskerar kvinnliga domare att framstå som avvikande från den normativa bilden av auktoritet, vilket kan påverka hur deras beslut tas emot av publik, spelare och institutioner. På så sätt synliggör studien hur medier inte enbart speglar jämställdhetsutvecklingen inom fotbollen, utan också aktivt påverkar villkoren för vem som uppfattas som legitim maktbärare i idrottens offentliga rum.

En viktig aspekt i arbetet utgörs från det dramaturgiska perspektiv som Goffman (1959) presenterar, där kvinnliga domare tilldelas rollerna som symboliska representanter och pionjärer. Genom att arbeta på en reformszen tvingas de agera där deras agerande granskas utifrån deras prestationer och sociologiska effekter snarare än enbart tekniska förmåga. Detta besvarar frågeställning 2, som syftar till att belysa vilka genusbaserade roller och

dramaturgiska positioner som kvinnliga fotbollsdomare tillskrivs i nyhetsrapporteringen i jämförelse med manliga.

Ytterligare en viktig aspekt i arbetet är den starkt språkliga asymmetri som reproducerar den normativa ordningen i mediebevakningen, vilket besvarar frågeställning 3 som berör hur sportjournalistiken reproducerar och konstruerar könsrepresentationer genom språk, metaforer och berättartekniker i framställningen av fotbollsdomare. Kvinnliga domare blir återkommande könsklassificerade genom metaforer som "*banbrytande*" samt värdeladdade adjektiv som "*historiska*" och "*modiga*". Denna språkliga inramning producerar ett narrativ där kvinnors framgångar betraktas som bedrift mot odds. Denna asymmetri förstärks dessutom vid fokuseringen på personliga berättelser om privatliv och känslor vilket enligt representationsteorin (Hall et al, 2013) riskerar att förminska kvinnors yrkesmässiga prestationer genom en konstant koppling mellan yrkesroll och kön.

Som resultat av detta ställs ett högre krav på trovärdigheten hos domarna samt en dubbel utmaning då de måste bevisa professionell kompetens och hantera de förväntningar som deras kön medför. Vidare visade analysen att exponeringen av mentorskap och stödstrukturer inom domarnas yrke frambringar en "*semi back-stage*" som även integrerade den kvinnliga domarens offentliga, privata och politiserade identitet i samhället.

Avslutningsvis kan resultatet av studien demonstrera att sportjournalistikens roll är paradoxal, då den både legitimerar kvinnors närvaro och ger social synlighet, samtidigt som den placerar dem i en distinkt grupp åtskild från den professionella expertisen. Detta återkommande fokus på kön och utsatthet resulterar i reproduktionen av en högre trovärdighetsströskel som senare bidrar till att indirekt bekräfta den manliga domaren som den neutrala standarden.

Referenser

- Aftonbladet (2025, 17 juli). "Jag blev kallad för hora och jävla värdelös domare".
<https://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/a/lwP26y/tufft-klimat-for-kvinnliga-domare>
- Aronson, O. (2023). *Introduktion till teoretisk analys och teoretisering*. Kvantila.
<https://www.kvantila.com/introduktion-till-teoretisk-analys-och-teoretisering>
- Athenas. (u.å.). *Jonas Eriksson – Fotbollsdomare och affärsmän*.
https://www.athenas.se/foerelaesare/jonas-eriksson/?gad_source=1&gad_campaignid=21737066285&gbraid=0AAAAADp3KftYrftuO6uPlpY5lQD40IVck
- Berger, R. (2015). *Now I see it, now I don't: Researcher's position and reflexivity in qualitative research*. *Qualitative Research*, 15(2), 219–234.
<https://doi.org/10.1177/1468794112468475>
- Boyle, R., & Haynes, R. (2010). *Power play: Sport, the media and popular culture* (2nd ed.). Edinburgh University Press.
- Bryman, A. (2018). *Social research methods* (5th ed.). Oxford University Press.
- Calheiro, I. (2020). *Women soccer referees: Gender technologies and the sexual division of labor*. LAP Lambert Academic Publishing.
- Coche, R. (2022). A new era? How the European ESPN covered the 2019 Women's World Cup online. *International Review for the Sociology of Sport*, 57(7), 1063–1080.
<https://doi.org/10.1177/1012690221992242>
- Connell, R. W. (1995). *Masculinities*. University of California Press.
- Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2018). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (4th ed.). SAGE Publications.
- Dagens Nyheter (2024, 2 december). *Tess Olofsson bryter ny mark för kvinnliga fotbollsdomare: "Känns helt oslagbart"*. <https://www.dn.se/sport/tess-olofsson-bryter-ny-mark-for-kvinnliga-domare-kanns-helt-oslagbart/>

D'Angelo, P., & Kuypers, J. A. (2010). *Doing News Framing Analysis: Empirical and Theoretical Perspectives*. Routledge.

Downward, P., Webb, T., & Dawson, P. (2023). *Referee abuse, intention to quit and well-being* (Working Paper). University of East Anglia.

https://ueaeprints.uea.ac.uk/id/eprint/91798/1/Referee_Abuse_Intention_to_Quit_and_Well_Being.pdf

Drury, S., Stride, A., Fitzgerald, H., Hyett-Allen, N., Pylypiuk, L., & Whitford-Stark, J. (2022). "I'm a referee, not a female referee": The experiences of women involved in football as coaches and referees. *Frontiers in Sports and Active Living*, 3, Article 789321.

<https://doi.org/10.3389/fspor.2021.789321>

Edström, M., & Jacobsson, J. (Red.). (2021). *Räkna med kvinnor – Global Media Monitoring Project 2020 Nationell rapport Sverige*. Göteborgs universitet, Institutionen för journalistik, medier och kommunikation. <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/69345>

Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x>

Epoch Times (2023, 7 juni). *Fler kvinnliga fotbollsdomare skulle lösa ett antal problem*. <https://www.epochtimes.se/Fler-kvinnliga-fotbollsdomare-skulle-losa-ett-antal-problem>

Europeiska institutionen för jämställdhet. (2024). Gender Equality Index 2024: Sustaining Momentum on a Fragile Path. <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2024-sustaining-momentum-fragile-path>

Expressen (2023, 17 augusti). *Bara kvinnor får döma: "Skiter fullständigt i det"*.

<https://www.expressen.se/sport/fotboll/landslaget/bara-kvinnor-far-doma-skiter-fullstandigt-i-det/>

Fempers. (2024, december 2). *Olofsson och Spahic första kvinnor som ordinarie domare i herrallsvenskan*. <https://fempers.se/2024/42/olofsson-och-spahic-forsta-kvinnor-som-ordinarie-domare-i-allsvenskan/>

Gamson, W. A., & Modigliani, A. (1989). Media discourse and public opinion on nuclear power: A constructionist approach. *American Journal of Sociology*, 95(1), 1–37.

- Gill, R. (2007). *Gender and the Media*. Cambridge: Polity Press.
- Gitlin, T. (1980). *The Whole World is Watching: Mass Media in the Making and Unmaking of the New Left*. University of California Press.
- Goffman, E. (1974). *Frame analysis: An essay on the organization of experience*. Harper & Row.
- Goffman, E. (1959). *The presentation of self in everyday life*. Doubleday.
- Grubb, L. J., Webb, T., & Rayner, M. (2023). Experiences of female football referees: Using the lack of fit model to explore gender stereotypes in football in England. In M. Hardman & D. Parnell (Eds.), *Critical issues in football: A sociological analysis of the beautiful game* (pp. 123–138). Routledge.
- Gubby, L., & Martin, S. (2024). Sexism, abuse and threatening behaviour: experiences of women football referees in amateur and semi-professional men's football in the UK. *Sport, Education and Society*, 30(4), 443–456. <https://doi.org/10.1080/13573322.2024.2324376>
- Göteborg & Co. (2021, 15 februari). *Football associations target female referees with new digital campaign*. <https://goteborgco.se/en/2021/02/football-associations-target-female-referees-with-new-digital-campaign/>
- Hall, S., Evans, J., & Nixon, S. (Eds.). (2013). *Representation: Cultural representations and signifying practices* (2nd ed.). Sage.
- Hall, S. (1997). *Representation: Cultural representations and signifying practices*. Sage.
- Iyengar, S. (1991). *Is Anyone Responsible? How Television Frames Political Issues*. University of Chicago Press.
- Kian, E. M., Vincent, J., & Mondello, M. (2011). Masculine hegemonic hoops: An analysis of media coverage of March Madness. *Sociology of Sport Journal*, 25(2), 223–242. <https://doi.org/10.1123/ssj.25.2.223>
- Kidd, J. (2015). *Representation*. Abingdon: Routledge.

Kostopoulos, C., & Mylonas, Y. (2022). Framing migration in the Greek press; An analysis of the 'Evros events' in left, liberal, and far-right newspapers. *Journalism*, 25(1), 158-179. <https://doi.org/10.1177/14648849221134000>

Lunt, P. (2024). *Goffman and the media*. Polity Press.

Marín-Montín, J., & Bianchi, P. (2022). "Go and Wash up!": Gender Violence in Female Refereeing and Its Media Coverage in Brazil and Spain. *Communication & Sport*, 12(3), 466-490. <https://doi.org/10.1177/21674795221129197>

Musovic, Z. (2022, 1 december). *Domaren bestämmer och domaren är en kvinna*. Fotbollskanalen. <https://www.fotbollskanalen.se/bloggar/zecira-musovic/2022/12/01/domaren-bestammer-och-domaren-ar-en-kvinna/>

Nicholson, M., Kerr, A., & Sherwood, M. (2015). *Sport and the media: Managing the nexus*. Routledge.

Offerman, J., Sandback, I., Morgan, S., & Agarwal, N. (2024). *The use of gendered language in interviews of male and female athletes*. Language & Life. <https://languagedlife.ucla.edu/sociolinguistics/the-use-of-gendered-language-in-interviews-of-male-and-female-athletes/>

Patton, M. Q. (2015). *Qualitative research & evaluation methods* (4th ed.). SAGE Publications.

Ross, K., & Carter, C. (2011). Women and News: A Long and Winding Road. *Media, Culture & Society*, 33(8), 1148–1165.

Shor, E., Van De Rijt, A., Miltsov, A., Kulkarni, V., & Skiena, S. (2015). A paper ceiling: Explaining the persistent underrepresentation of women in printed news. *American Sociological Review*, 80(5), 960–984. <https://doi.org/10.1177/0003122415596999>

Silverman, D. (2020). *Qualitative research* (5th ed.). SAGE Publications.

Şirin, Y. E., & Öz, G. (2024). Women football observers' experiences: A perspective from system justification and glass ceiling. *Frontiers in Psychology*, 15, Article 1495843. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1495843>

Sparks, C., & Tulloch, J. (2000). *Tabloid tales: Global debates over media standards*. Rowman & Littlefield.

Sun, Y., & Wang, G. (2023). Gender disparities in sports media coverage: Phenomenon, analysis, and transformation. *Frontiers in Sport Research*, 5(9), 20–25. <https://francispress.com/uploads/papers/jORzGBukeSSiORBkHshTjF6FaumNqmIqkQe0fTxj.pdf>

Sutachan, H. (2022, 16 december). *Skillnader mellan stereotyper och könsroller*. Utforska Sinnet. Hämtad 14 oktober 2025, från <https://utforskasinnet.se/skillnaderna-mellan-stereotyper-och-konsroller/>

Sveriges Radio. (2025, 1 juli). *Tess Olofsson – Sommarpratarna 2025*. Sommar i P1. <https://www.sverigesradio.se/avsnitt/tess-olofsson-sommarpratarna-2025>

SVT Sport (2023, 13 augusti). *Almira Spahic historisk – första kvinnan som assisterande domare i allsvenskan*. <https://www.fotbollskanalen.se/allsvenskan/almira-spahic-historisk-forsta-kvinnan-som-assisterande-domare-i-allsvenskan/>

SVT Sport (2024, 12 februari). *Fredrik Reinfeldt: “Väldigt många kvinnliga domare känner sig diskriminerade”*. <https://www.svt.se/sport/fotboll/fredrik-reinfeldt-valdigt-manga-kvinnliga-domare-kanner-sig-diskriminerade>

SVT Sport (2020, 24 november). *Ovanligt med kvinnliga domare i fotbollen*. <https://www.svt.se/sport/fotboll/ovanligt-med-kvinnliga-domare-i-fotbollen>

SVT Sport (2024, 26 november). *Tess Olofsson blir ordinarie domare i allsvenskan nästa säsong*. <https://www.svt.se/sport/fotboll/tess-olofsson-blir-ordinarie-domare-i-allsvenskan-nasta-sasong>

SVT Sport (2025, 1 juli). *Tess Olofsson om tuffa arbetsmiljön: “Hänt att jag fått poliseskort”*. <https://www.svt.se/sport/fotboll/tess-olofsson-om-tuffa-arbetsmiljon-hant-att-jag-fatt-poliseskort>

Uppland (2023, 9 januari). *Intervju med domaren Theodor Hovberg*. <https://uppland.svenskfotboll.se/nyheter/2023/01/domarintervju-4/>

Uribe, R., & Gunter, B. (2004). Newspaper formats and readership: Effects of tabloidization on content and audiences. *European Journal of Communication*, 19(2), 213–245.

Van der Pas, D. J., & Aaldering, L. (2020). *Gender differences in political media coverage: A meta-analysis*. *Journal of Communication*, 70(1), 114–143.

<https://doi.org/10.1093/joc/jqz046>

van Gorp, B. (2007). The Constructionist Approach to Framing: Bringing Culture Back In. *Journal of Communication*, 57(1), 60–78.

van Gorp, B. (2010). Strategies to take subjectivity out of framing analysis. In P. D'Angelo & J. A. Kuypers (Eds.), *Doing news framing analysis* (pp. 84-109). Routledge.

Wikipedia. (2025, 14 oktober). *Global Media Monitoring Project*.

https://en.wikipedia.org/wiki/The_Global_Media_Monitoring_Project

Zheng, J., & Mason, D. S. (2022). New media, digitalization, and the evolution of the professional sport industry. *Frontiers in Sports and Active Living*, 4, Article 921329.

<https://doi.org/10.3389/fspor.2022.921329>

Bilagor

1. Bilaga 1.

Lista över insamlat nyhets- och artikelmaterial som används i analysen

Källa	Datum	Titel/Rubrik	Typ/Fokus
SVT Sport	26 nov 2024	<i>Tess Olofsson blir ordinarie domare i allsvenskan nästa säsong</i>	Faktabaserad, merit, Pionjärframing
Fempers	2 dec 2024	<i>Olofsson och Spahic första kvinnor som ordinarie domare i herrallsvenskan</i>	Faktabaserad, historiskt genombrott, Pionjärframing
Dagens Nyheter	2 dec 2024	<i>Tess Olofsson bryter ny mark för kvinnliga fotbollsdomare: "Känns helt oslagbart"</i>	Heroisk framställning, pionjär, emotionellt språk
Musovic, Z. (Fotbollskanalen)	1 dec 2022	<i>Domaren bestämmer och domaren är en kvinna</i>	Personlig / krönika, heroisk framställning
SVT Sport	24 nov 2020	<i>Ovanligt med kvinnliga domare i fotbollen</i>	Faktabaserad, Normativ framställning
Epoch Times	7 juni 2023	<i>Fler kvinnliga fotbollsdomare skulle lösa ett antal problem</i>	Problemlösningsframe, åtgärdsorienterad
Expressen	17 aug 2023	<i>Bara kvinnor får döma: "Skiter fullständigt i det"</i>	Kritisk / konflikt, emotionellt fokus
SVT Sport	12 feb 2024	<i>Fredrik Reinfeldt: "Väldigt många kvinnliga domare känner sig diskriminerade"</i>	Faktabaserad, strukturell framställning

SVT Sport	13 aug 2023	<i>Almira Spahic historisk – första kvinnan som assisterande domare i allsvenskan</i>	Faktabaserad, historiskt genombrott, Pionjärframing
SVT Sport	1 juli 2025	<i>Tess Olofsson om tuffa arbetsmiljön: “Hänt att jag fått poliseskort”</i>	Emotionellt, Problemram, fokus på hinder
Uppland	9 jan 2023	<i>Intervju med domaren Theodor Hovberg</i>	Personlig / intervju, fakta & erfarenheter
Athenas	u.å.	<i>Jonas Eriksson – Fotbollsdomare och affärsmän</i>	Biografisk, neutral / fakta
Aftonbladet	17 juli 2025	<i>“Jag blev kallad för hora och jävla värdelös domare”</i>	Emotionellt, Heroisk & Problemlösningsram

2. Bilaga 2.

Lista över insamlat nyhets- och artikelmaterial som *ej används* i analysen

Källa	Datum	Titel/Rubrik	Typ/Fokus
Riksidrottsförbundet	4 mars 2025	<i>Fördomar och glädje är en del av Tess Olofssons vardag</i>	Emotionellt, fokus på hinder
Svenskfotboll	7 maj 2023	<i>Fyra av 10 kvinnliga domare diskriminerade</i>	Faktabaserad, strukturell framställning, diskriminering

SVT Nyheter	29 maj 2023	<i>Fotbollsdomaren Anna blev könsdiskriminerad efter matchen</i>	Emotionellt, fokus på diskriminering
Fotbollskanalen	28 mars 2019	<i>Stark kritik efter uttalande att tjejer ska döma tjejer: "Bullshit. Jag känner mig nedvärderad"</i>	Kritisk / konflikt, emotionellt fokus
Fotbollsmästerskap	u.å.	<i>Intervjuer med svenska fotbollsdomare: Utmaningar och upplevelser</i>	Personlig / intervju, fakta & erfarenheter
SVT Nyheter	14 november 2023	<i>Få fler kvinnliga fotbollsdomare – så ska de bli fler i Halland</i>	Problemlösningsframe, åtgärdsorienterad
SVT Sport	5 oktober 2020	<i>Tess Olofsson kan bli första kvinnan att döma herrfotboll på högsta nivå</i>	Faktabaserad, historiskt genombrott, pionjärframing
Expressen	13 augusti 2023	<i>Här blir Almira Spahic historisk i allsvenskan</i>	Faktabaserad, historiskt genombrott, pionjärframing
Dagens Nyheter	16 oktober 2020	<i>Tess Olofsson skrev historia - första kvinna att döma superettan match</i>	Heroisk framställning, pionjär, emotionellt språk

Fotbolldirekt	26 november 2024	<i>Olofsson historisk igen - blir ordinarie domare i allsvenskan</i>	Faktabaserad, historiskt genombrott, pionjärframing
Femina	2 december 2024	<i>Tess Olofsson fotbollsdomare historisk</i>	Faktabaserad, historiskt genombrott, pionjärframing
SVT Norrbotten	30 juli 2024	<i>Tess Olofsson bryter ny mark igen - dömer herrarnas OS-fotboll</i>	Faktabaserad, historiskt genombrott, pionjärframing

3. Bilaga 3.

Länkar till artiklarna som *ej används* i analysen

1. <https://www.rf.se/nyhetsarkiv/nyheter/2025-03-03-fordomar-och-gladje-ar-en---del-av-tess-olofssons-vardag>
2. <https://aktiva.svenskfotboll.se/nyheter/2023/05/fyra-av-tio-kvinnliga-domare-diskriminerade/>
3. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/varmland/fotbollsdomaren-anna-blev-konsdiskriminerad-efter-matchen>
4. <https://www.fotbollskanalen.se/sverige/stark-kritik-efter-uttalande-att-tjejer-ska-doma-tjejer-bullshit-jag-kanner-m/>
5. <https://fotbollsmasterskap.se/intervjuer-med-svenska-fotbollsdomare-utmaningar-och-upplevelser/>
6. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/halland/fa-kvinnliga-fotbollsdomare-sa-ska-de-bli-fler-i-halland--1st1mb>
7. <https://www.svt.se/sport/fotboll/siktet-ar-installt-pa-allsvenskan-for-tess-olofsson>
8. <https://www.expressen.se/sport/fotboll/allsvenskan/har-blir-almira-spahic-historisk-i-allsvenskan-/>
9. <https://www.dn.se/sport/tess-olofsson-skrev-historia-forsta-kvinna-att-doma-superettanmatch-klart-att-det-var-speciellt/>
10. <https://fotbolldirekt.se/allsvenskan/olofsson-historisk-igen-blir-ordinarie-domare-i-allsvenskan/>
11. <https://www.femina.se/i-ramp/juset/tess-olofsson-fotbollsdomare-historisk/10555633>
12. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/norrboten/tess-olofsson-bryter-ny-mark-igen-domer-herrarnas-os-fotboll>

4. Bilaga 4.

Alla frågor vi valde att använda när vi analyserade artiklarna

1. Framställning av domarna

- Vilka aspekter av prestation, personlighet eller kön lyfts fram i artiklarna?
- Finns det skillnader i hur kvinnliga och manliga domare beskrivs?
- Vilka bilder eller narrativ skapas kring domarna genom dessa framställningar.

2. Orsakstillskrivning

- Hur förklaras domarnas framgångar och misstag?
- Vilka aktörer tillskrivs ansvar i olika situationer?
- Hur speglar dessa förklaringar rådande normer och maktstrukturer kopplade till kön

3. Värderingar och sociala roller (dramaturgiskt perspektiv)

- Hur framställs domarnas offentliga "framträdande" eller roll i medierna?
- På vilket sätt förväntas kvinnliga domare synliggöra sitt arbete jämfört med manliga domare?
- Hur påverkar social identitet och kön publikens tolkning av domarna?

4. Språk och metaforer (representationsteori)

- Vilket språk och vilka metaforer används för att beskriva domarna?
- Finns det skillnader mellan hur kvinnliga och manliga domare beskrivs språkligt?
- Hur skapas föreställningar om norm och avvikelse genom ordval och beskrivningar?
- Hur framställs kvinnliga domare som historiskt betydelsefulla eller ovanliga, och manliga domare som norm?

5. Sammanfattning av ramar

- Vilka återkommande tolkningsramar identifieras i materialet?
- Hur skiljer sig framställningen av kvinnliga och manliga domare?
- På vilket sätt reproducerar eller utmanar medierna rådande könsnormer?

5. Bilaga 5.

Bilderna nedan visar exempel på anteckningar som gjorts för att analysera artiklarna som använts i arbetet. Och för att förtydliga så står artiklarnas rubrik över.

5.1 SVT Sport (2024, 26 november). Fotboll: Tess Olofsson blir ordinarie domare i allsvenskan nästa säsong.

Intervju 26 november 2024 - Tess blir ordinarie i allsvenskan SVT Sport

- 1.A
- Prestigefyllda uppdrag - kvinnligt perspektiv
  - Första kvinnliga domaren att döma i högsta serien
  - Första "Svenska" kvinnan i internationell match för herrar
- 1.B
- Inget man kan tolka i denna artikel
- 1.C
- Positiv inställning till kvinnliga domare på topnivåerna
- 2.A
- Tess framgångar beskrivs positivt, lyfter inget negativt om framgångarna.
- 2.B
- Internationell & lokal publik samt spelare/tränare
- 2.C
- "Första kvinnan" gör emot en mansdominerad bild av domaryrket
- 3.A
- Artikeln är positivt riktad, då hon gör något historiskt i Sverige
Ordinarie i Allsvenskan.
- 3.B
- Inget som tolkas i denna artikel
- 3.C
- Inget som tolkas i denna artikel mer än positiv kritik/reaktioner
- 4.A
- Historisk, första kvinnan, kvinnlig domare,
- 4.B
- Inget som kan tolkas i denna artikel
- 4.C
- Orsaken att tydligen lyfta Tess som historiskt så gör hon emot den existerande normen som finns inom domaryrket.
- 4.D
- Inget som kan tolkas i denna artikel
- 5.A
- Hon framställs som positiv samt lyft som historiskt som nummer fyra rollen i Allsvenskan.
- 5.B
- 5.C

5.2 Fempers (2024, 2 december). Olofsson och Spahic första kvinnor som ordinarie domare i herrallsvenskan.

Artikeln Fempers 2 december 2024 Tess & Spahic Allsvenskan

- 1A & B
- o Prestation = första kvinnorna, första svenska kvinnan, oväntat fenomen inom herrallsvenskan. Mycket kopplat till att den är först i sin roll, både inom landet men även utöver andra länder
  - o Personlighet = förspökar ett gott humör, där den upptäcker sig världliga sina nya möjligheter samt kunna inspirera andra till liknande
  - o Roll = i artikeln lyfts flera kvinnliga domare som under åren gjort något historiskt men domargrabet. Sen tidigare nämns det tydligt vilken svårighet som det står i, som att den gör emot existerande normer.
- 1C. Kvinnorna beskrivs som historiska och pionärer som har gjort något på nya visor, som tidigare bara män bestämt sig på
- 2A. Framgångarna beskrivs positivt men en tydlig vinkel på deras kör som något som påverkar deras roller mot "mitten"
- 2B. Inget att titta i denna artikeln
- 2C. Deras prestationer gör emot "normerna" en ~~ett~~ som tidigare inte varit tänkbart att män kunde göra högre nivåer.
- 3A. Deras oförutväntade framträde blir kopplat till deras match som den under den tiden, där den blivit historisk.
- 3B. På grund av att de inte visar upp samma kompetens & upprätthålla kända som mäns för att kunna ta sig vidare som tilldelas
- 3C. Artiklarna har inget annat än att trycka på att "kvinnliga domare" är något som gör emot existerande normer. Tillvägagångssättet blir både positivt & negativt
- 4A. Bild A1
- 4B. Artiklarna nämner en kvinnlig domare vars karriär har varit alltså inte tillräckligt med information för att utgöra en sportlig prestation
- 4C. —
- 4D. I hela artikeln lyfts kvinnliga domare som historiska, den lyfter 5 namn utöver våra svenska domare
- 5A. Den kvinnliga aspekten, att kvinnorna lyfts som det enda relevanta till ämnet oavsett vilken land den kommer ifrån så anses den ha "liten" värde att nå samma nivå.
- 5B. —
- 5C. Presentera kvinnorna som ~~änd~~ oväntade till männen i kulturen till arbetet.

5.3 Expressen (2023, 17 augusti). Bara kvinnor får döma – skiter fullständigt i det.

Dagens nyheter. 2 december 2024. Tess kryter ny mark. - 1Aist.

Expressen. 17 augusti 2023. Bara kvinnor får döma.

- 1A. Prestation - intervjun talar för att hade bästa domarna, oavsett kön
Kön - Dem skiter fullständigt vad du är för kön, så länge du kan
presterat utifrån rätta möjligheter.
- 1B. Texten lyfter att det existerar skillnader mellan kvinnliga/männliga domare,
då den ifrågasätter om det är så viktigt med kvinnliga domare. Detta
undersöker att män är normen inom sporten.
- 1C. En satsning på kvinnor behövs för att dessa kommentarer inte ska uppträffa.
- 2A. Individuell prestation "den bästa", trots en brist på kvinnliga domare på
elitnivå inom fotboll
- 2B. Domarna & organisationerna som arrangerar matcherna.
- 2C. Måttstandarderna gällande utvecklingen för de olika könen tydliggörs, det anses
som ett undantag från den meritokratiska normen
- 3A
3A. Den kompetenta, könsneutrala auktoriteten, som i verkligheten kopplat till kvinnor
representerar en utvecklingssträva. Representation & utveckling.
- 3B. Utvecklingspotential, där kvinnliga domare ska lösa den pågående konflikten,
medans män bara ska döma och förbli osynliga
- 3C. Kreatorer kvinnligt kunna separera könet från prestation, där man betygsas
sin plats oavsett kön & bakgrund. Trots det är yttre starkt kopplat till
normerna gällande kön, för vem som kan hantera det bäst.
- 4A. Bästa, kluven mellan prestation & kön. Perspektiv.
- 4B. Kvinnor blir en kategori som kräver utveckling, medans män verkar vara
fullständiga & kompletta för yttre
- 4C & D.
Normen är kopplat till "den bästa" oavsett kravet som ställs.
Anvikelsen ses återigen genom att förståta utveckla kvinnorna, medans
männen blir en osynlig norm, som dessutom uppfyller kravet "som bästa"
Doch framställs kvinnor som misteriska & betydelsefulla för utvecklingen

5.4 SVT Sport (2025, 1 juli) Tess Olofsson om tuffa arbetsmiljön: "Hänt att jag fått poliseskort"

SVT Sport, 1 Juli 2025, Arbetsmiljön Tess Olofsson, Intervju

- 1A. Prestation - Slutar beröra mot hatet, kamma i mansdominerad värld
Persongiint - Inte för mitt kön, utan för min roll
- 2A. Tess beskrivs som pionjär, som måste bevisa sin karaktär trots det könsbaserade hatet. Utmaningar & avvikelser, egen könet
- 2B. Kampen mot normen.
- 2A. Interna faktorer beskrivs till hennes framgångar
Externa faktorer beskriver motståndet, såsom könsrelaterat hat
- 2B. Domaren & organisationen
- 2C. Manlig dominans i betr allsvenskan, där hennes framgång blir djupt könsbaserat, då det kan anses som olämpligt eller "på fel plats"
- 3A. Politiskt "statement" då hon synliggör könskillnaden på planen och inom arbetslivet som fotbollsdomare
- 3B. Hon förväntas alltid göra sin kamp mot könsstereotyper och förklara varför hon bestämmer sin plats. Hon är tydlig hela tiden, oavsett rätt/fel beslut
- 3C. Kvinna blir en distinktion från den meritokratiska bedömningen
- 4A. Poliseskort, tuffa arbetsmiljö och hatet. Går & dör.
- 4B. Offentlig risk och hot. Historiska prestation kopplas till kvinnor
- 4C. Nämnen är att domare är manliga, vars prestationer bedöms objektivt, därna blir Olofssons största avvikelse hennes könet. Samtidigt kopplas till hatet.
- 4D. "Den första" blir det tydligaste beviset på att det är ^{en} historisk händelse som sker.

6. Bilaga 6.

AI – deklARATION

I denna uppsats har AI-verktyget ChatGPT använts som stöd för språkgranskning och förslag på formuleringar. All analys, tolkning av data och slutsatser är författarens eget arbete. AI har inte använts för att generera forskningsinnehåll, empiriska resultat eller analys, och alla förslag från verktyget har noggrant granskats och redigerats av författaren innan de inkluderats i texten.